

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Ljubljanska 92 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milan Flerin - Izhaja vsakega 25. v mesecu - Ziro račun 660-20/602-6 - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

25. maj - praznik vseh mladih

Petindvajsetega t. m. bo sprejel iz rok mladega beogradskega delavca tovariš Tito čestitke za svoj 72. rojstni dan, ki mu jih vsako leto pošiljajo vsi ljudje naše domovine, predvsem pa mladina. Njegov praznik je tudi njen praznik, saj prav tovariš Tito s svojim svetlim vzgledom daje mladini največ poleta, volje do dela in uspehov. Mladi rod predvsem s svojim delom, s svojim učenjem dokazuje, da se ni izneveril tradiciji NOB in da ve, da je le v trdem delu pot do skupnih uspehov in osebne sreče. Tudi mladina in vsi občani naše občine so pridružili svoj praznični pozdrav tovarišu Titu zvezni štafeti mladosti, ki je šla letos skozi Domžale. Tu se je glavni štafeti pridružila lokalna občinska štafeta, ki je obiskala vse delovne kolektive, kjer so mladinski aktivni in šole proslavili praznik mladosti s čestitkami našemu Maršalu.

Zato je prav, če ob tem prazniku mladosti, ki ga proslavlja tudi mladina naše občine s številnimi prireditvami, pogledamo, kako živijo in delajo mladinke in mladinci po tovarnah, vaseh in šolah, kakšni problemi jih tarejo in kakšne uspehe dosegajo. Mladina v naši občini se udeleži na raznih področjih, v raznih športnih, kulturnih in političnih organizacijah, med katerimi zavzema nedvomno enakopravno mesto tudi Zveza mladine kot najširša množična organizacija mladih. Če pogledamo delo Zveze mladine v naših tovarnah, je osnovna ugotovitev ta, da mladinski aktivni še vedno niso povezali vseh mladih v enotno organizacijo mladih, ki bi se znala boriti za čim hitrejši dvig proizvodnje, produktivnosti in predvsem standarda ne samo mladih, ampak vseh zaposlenih. Povečini se njihovo delo še vedno omejuje le na organizacijo proslav, zabav, športnih in zabavnih prireditev. Marsikje ugotavljajo (Induplati, Papirnica, Toko itd.) nezainteresiranost mladih delavk in delavcev za delo v organizaciji.

Vendar je jasno, da mladi ne bodo zainteresirani vse dotlej, dokler jim ne bo organizacija sposobna nekaj nuditi, se boriti za njihova stanovanja, urejeno prehrano, nagrajevanje po delu, za boljši položaj vajencev! Vsem je treba pojasniti, da brez dviga produktivnosti ni in ne more biti dviga standarda, večjih osebnih dohodkov. Zato se je tudi Zveza mladine naše občine vključila v okrajno tekmovanje za dvig produktivnosti, ki teče že drugo leto. To odslej ne bo več akcija, ampak bo v vseh aktivih stalna oblika dejavnosti, ki je naletela v vseh večjih delovnih organizacijah v občini pri organih upravljanja na zelo dober odziv. Tako so marsikje vključili več mladih (Universale, Melodija itd.) v komisije za prehod na 42-urni teden, ki iščejo ustrezne rezerve za ta prehod. Ponekod pa sekretariati aktivov posebej vodijo to stalno akcijo.

V Papirnici so organizirali v ta namen predavanja o delitvi dohodka podjetja! Poudariti je treba, da se je prav ob tej, za podjetje življenjsko nujni akciji pokazalo, da je tehnična inteligenca preveč pasivna, čeprav se pogosto izgovarja na prezaposlenost. Tu gre za strokovno, ne aktivistično dejavnost, ki se naj ne kaže v sestankih, ampak v dinarjih. Nedvomno bi bila prav pomoč mlade inteligence nujna!

V tovarniških aktivih se pripravljajo tudi na volitve v samoupravne organe skupaj z ostalimi političnimi organizacijami. Na nedavnem plenumu ObK ZMS so poudarili, da je bilo doslej v DS in UO vse preveč »kimavcev«. Drži pa tudi, da smo doslej vse premalo skrbeli za vzgojo mladih upravljavcev. Zato bodo organizirali takoj po volitvah, v samoupravne organe bazenske seminarje

Delavska univerza
DOMŽALE

Predsedniku Titu za njegov 72. rojstni dan je mladina domžalske občine organizirala posebno lokalno štafeto, ki je obšla vse kraje v občini in od vsepovsod prinesla iskrene pozdrave in najboljše želje našemu maršalu. Vse te želje in čestitke so izročili v Domžalah zvezni štafeti, ki jih je ponesla dalje proti Beogradu. Zvezni štafeti je bil v Domžalah prirejen svečan sprejem na trgu pred spomenikom NOB. Na sliki: sprejem lokalne štafete

za mlade, ki bodo izvoljeni v te organe.

Še največ je bilo narejenega na področju strokovnega izobraževanja mladih, saj jih veliko obiskuje večerne osnovne šole, ekonomsko srednjo šolo in tehnične šole. 33 mladih je končalo tudi mladinsko politično šolo. Omeniti je treba tudi, da bo Obk ZMS organiziral anketo o položaju vajencev v občini in na podlagi te predlagal občinski skupščini določene ukrepe.

Za delo aktivov na terenu je glavna značilnost premajhna povezanost z ostalimi organizacijami, marsikje celo nasprotovanje. Tipičen primer za to je Sentvid, kjer KUD »Zarja« ni dovolil mladim trenirati dviganja uteži pod imenom ZMS, pač pa šele pod njihovo firmo. Taka stališča onemogočajo že tako ne preveliko dejavnost mladih. Razveseljivo in obenem žalostno je, da se morajo sedaj aktivni

ZMS boriti po vaseh za to, da bi vse organizacije res delale in sodelovale (Radomlje, Sentvid, Vir). Tako trenutno največ truda vlagajo v organizacijo klubov v posameznih večjih krajih, recimo v Domžalah, Radomljah, Viru in Sentvidu. Čas bi že bil, da bi se aktivni nehali ukvarjati z vsem, temveč bi morale športne in kulturne organizacije res delati, tako pa je trenutno stanje zelo slabo prav pri teh organizacijah. Občinski komite ZMS si bo prizadeval, da se bodo v vseh bodočih centrih krajevnih skupnosti organizirali klubi, ki naj bi postali središče družabnega življenja posameznega kraja.

Na popolnih osemletkah delajo zelo dobro aktivni v Domžalah in v Dobu, drugje pa se pravkar izmotavajo iz začetniških težav. Slabše kot pred leti je v STUGŠ v Domžalah. Tu šolska skupnost in ZMS nista odigrala tiste vloge, ki bi jo morala. Tako je zaradi

pasivnega odpora vodstva šole propadel poskus za organizacijo marksističnega krožka, kar vsekakor ni pozitivno.

Omeniti je treba seveda materialni položaj dijakov in študentov. Iz naše občine jih veliko obiskuje srednje in visoke šole, vendar jih doslej delovne organizacije niso veliko štipendirale, oziroma so jim dajale zelo nizke štipendije. Poprečje višine štipendije na srednjih šolah je bilo namreč v marcu 1964 9809 dinarjev, na višjih šolah 8811 in na visokih šolah 11.916 dinarjev. Vsega skupaj pa štipendirajo vse delovne organizacije v občini le 99 dijakov in študentov. To je zelo malo, saj je samo študentov na visokih šolah iz naše občine več kot 80. Nedvomno bo treba, da spremenijo v delovnih organizacijah odnos do štipendiranja in novih kadrov sploh, saj bodo v bodoče razpolagale v te namene z dovolj visokimi sredstvi.

O štipendiranju v občini

31. marca 1964 je bil razširjeni plenum občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta, kjer je bilo obravnavano vprašanje štipendiranja v naši občini.

Celotno naše gospodarstvo je postavljeno pred velike in kvalitne premike, med katere sodijo zlasti: povečana produktivnost s povečanimi osebnimi dohodki, smotrnejše izkoriščanje proizvodnih kapacitet, še odločnejša usmeritev na izvoz, brez katere ni mogoča hitra rast proizvodnje, stalno izpopolnjevanje sistema samoupravljanja v delovnih kolektivih do neposrednega vključevanja proizvajalca v upravljanje, uveljavljanje ekonomskih enot v okviru delovne organizacije, prehod na skrajšani delavnik, postopno odpravljanje osebnih dohodkov pod 25.000 din, priprava programa vsaj 7-letnega razvoja in s tem v zvezi analize doseganja proizvodnje, analize in raziskava tržišča, obnova izrabljenega strojnega parka, izboljšana organizacija dela, usmeritev na kvalitetnejšo in cenejšo proizvodnjo, iskanje najrazličnejših ekonomsko utemeljenih oblik kooperacije in integracije itd.

Vsi si želimo in prizadevamo, da bi pri reševanju teh problemov dosegli čimprej in čimboljše uspehe. Vsemogoče načine in oblike iščemo, da bi se stanje zboljšalo, večinoma smo usmerjeni z našimi cilji v investicije, modernizacijo proizvodnje, v moderne stroje. Precejkrat pozabljamo, da bomo uspehe dosegli le tedaj, če bomo izhajali iz dejstva, da je najvažnejši proizvodni činitelj človek. Naša prvenstvena skrb bi morala biti ob teh nalogah usmerjena v zagotovitev po-

trebnih kadrov, ki bodo v stanju uspešno upravljati proizvodne procese. Dokončno bi morali prelomiti miselnost in prakso, da si gradimo nove obrate, šele potem iščemo potrebne strokovne kadre. Res je, da pogosto pod kakršnimikoli pogoji in za kakršnokoli ceno še dobimo kadre iz sosednje delovne organizacije, toda to ne more in ne sme postati stalna praksa.

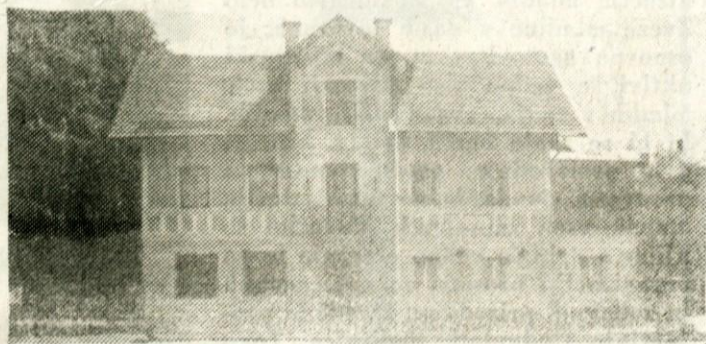
Nujno potrebno je, da vzporedno z gradnjo novih obratov in rekonstrukcijami usposabljam tudi ustrezne kadre v okviru rednega šolanja ali z izobraževanjem v podjetju in izven njega. Tu trejmo na štipendiranje kadrov v času njihovega šolanja. Potrebno je, da s splošnim porastom življenjskih stroškov tudi povišujemo štipendije. V naši občini so štipendije odločno prenizke, pa naj gre za tiste, ki smo jih dolžni šolati (borci NOB, invalidi, vojne sirote, socialno šibki), ki jim je štipendija osnovni vir preživljanja, ali tiste, ki jih štipendiramo iz potrebe po kadrih. Poprečna višina štipendij na srednjih šolah, kjer je 76 štipendistov, je 9.809 din, na višjih šolah je 8 štipendistov s poprečjem 8.811 din, na visokih šolah pa 15 štipendistov s poprečjem 11.916 din mesečne štipendije. Točnejša analiza štipendij nam pove, da je več štipendij pod poprečjem kot nad njim. Najnižje štipendije prejemajo štipendisti občinske skupščine, kjer je najnižja štipendija le 6.000 din. Če ti sicer nepopolni podatki nas opozarjajo, da do štipendiranja, do skrbi za kadre nimamo pravega odnosa. Vedeti moramo, da je investicija v kadre potrebna in dobro naložena. Spremeniti bo-

mo morali miselnost, da štipendiramo kadre le proti koncu študija. Če bomo hoteli imeti dobre strokovnjake, jih bomo morali pač poiskati že na začetku študija in jih štipendirati že v prvem letniku.

Razprava, ki je bila na plenumu, je potrdila, da bodo morali organi samoupravljanja štipendiranju in kadrom nasploh posvetiti več skrbi. Če lahko točno planiramo tudi za več let naprej, kakšno strojno opremo bomo rabili, koliko bomo nabavili — bi morali biti naši kadrovski programi še bolj natančni in premišljeni. Tudi za kadre je vredno premisliti, koliko in kakšne ljudi bomo rabili, kje jih bomo dobili in koliko bomo vanje vložili. Štipendije v občini so za človeka prenizke, saj znaša okrajno poprečje višine štipendije 15.000 din, dvignila pa naj bi se na okoli 20.000 din. Vprašanje je, če bomo tudi ob taki investiciji dobili dovolj strokovnjakov. Velja se zamisliti v razpravo tovariša, ki je dejal, da imajo sredstva, ne pa ljudi, v katere

jih bi vložili. Delovne organizacije lahko vložijo v sklad 2,5 % od bruto osebnih dohodkov, kar bo v občini predstavljalo okoli 100 milijonov din. V sedmih letih bi se nabralo 700 milijonov. Če polovico teh sredstev delovne organizacije združijo v občinski ali medobčinski sklad za strokovno šolstvo, bi ostalo občini še vedno 350 milijonov za izobraževanje kadrov. Po podatkih, ki so bili zbrani (verjetno niso popolnoma točni) naj bi se v sedmih letih v občini štipendiralo na srednjih šolah 53, na višjih 13 in na visokih šolah 14 študentov. Ob poprečni štipendiji 15.000 din bi porabili za to okoli 65 milijonov. Tako bi ostalo 285 milijonov, ki naj bi jih čim smejeje investirali v kadre. Nujno potrebno je podpreti vse oblike izrednega študija in tudi zato moramo določiti del sredstev, da bomo imeli dovolj kvalitetnih, strokovno usposobljenih delavcev.

Priporočila plenuma bodo posredovana občinski skupščini, ki naj jih prenese delovnim organizacijam in jim priporoči, da je skrb za kadre s štipendiranjem in urejena kadrovska služba osnova za nadaljnji, vsestranski napredek.

Poslopje gostinskega podjetja »Pošta« v Domžalah že spet »adaptirajo«. Menda je ta lokal obsojen na večno adaptacijo

V novem statutu upoštevane pripombe občanov

Na seji občinske skupščine Domžale 9. aprila letos je bil sprejet statut občine Domžale. S tem se je zaključilo pomembno delo, saj smo občani domžalske občine dobili svoj temeljni akt. Predsednika komisije za statut Ivana Vidalijsa smo ob tej priložnosti naprosili, naj nam pove nekaj besed o javni razpravi o predosnutku statuta, o pripombah, ki so jih dali nanj občani, delovne in druge organizacije, o tem, katere pripombe in predloge je komisija upoštevala in vključila v besedilo statuta ter katerih ni osvojila in končno, kakšno delo čaka občinsko skupščino po sprejetju statuta.

Tovariš Ivan Vidali nam je na postavljena vprašanja odgovoril naslednje:

Osnutek statuta, ki smo ga dali v javnost ob koncu februarja letos, je zbudil med našimi občani precejšnje zanimanje in sprožil številne razprave in pobude. V celoti so o njem razpravljali občani na 160 zborih volivcev in zborih volivcev delovnih skupnosti, sestankih SZDL in javnih tribunah. V razpravah je sodelovalo okrog 5500 občanov, ki so dali okrog 160 spreminjavalnih predlogov. Na splošno moramo reči, da so predloženi osnutek občani ugodno sprejeli in da so diskusije potekale zlasti o tistih vprašanjih, za katere smo želeli, da bi se z njimi prebivalci naše občine nadrobneje seznanili, namreč o vprašanjih, v katerih središču so občan, njegove pravice in dolžnosti, zadovoljevanje skupnih potreb, zlasti pa neposredno samoupravljanje (zbori volivcev in krajevne skupnosti).

Od družbenih organizacij je podala najobsežnejše pripombe občinska zveza za telesno kulturo, dalje zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Domžale in svet za prosveto in kulturo. Dokaj tehničnih pripomb je prispevala tudi vrsta zborov volivcev, od katerih naj posebej omenim pripombe zbora volivcev v Mengšu in na Viru. Veliko pozitivnih mnenj je bilo izrečenih zlasti tudi na sejah komisije za občinski statut.

Največ pripomb je bilo v zvezi s krajevnimi skupnostmi. Večina občanov je pravilno razumela njihovo vlogo in pomen ter z velikim občutkom odgovornosti trezno in pametno razsodila, da je v sedanjih pogojih, ko je med drugim prav financiranje krajevnih skupnosti še vedno hudo odprto vprašanje, le boljše, da se ustanove večje skupnosti. Nasproti tem pa so nekatere vasi, ki nimajo niti najosnovnejših pogojev za obstoj krajevne skupnosti, izglasovale ustanovitev lastnih, samostojnih skupnosti. Najbrž ugotovitev, da vprašanje krajevnih skupnosti v naši občini še ni povsod in docela dozorelo in razčiščeno, da občani še ne poznajo njihovega bistva, ni pretirana in neutemeljena. Menim, da bodo morale razprave o krajevnih skupnostih med našimi občani teči še naprej. Iz tega vzroka se je komisija za statut tudi odločila, čeprav jo k temu ustava zavezuje, da v predloženi dokončni obliki besedila statuta izpusti tako določitev območij kot tudi kraje, kjer naj bi krajevne skupnosti obstajale. Po novem besedilu se občanom samim prepušča, da ugotove, če obstoje pogoji zanje ali ne.

Drugo temeljno vprašanje, o katerem smo veliko razpravljali, je bilo vprašanje

štipendiranja. To izredno pomembno vprašanje je bilo v predloženem osnutku statuta res obdelano nekoliko premalo opazno. Določila o njem so natisnjena v poglavju o vzgoji in izobraževanju. Večina predlagateljev meni, da je to mnogo širše vprašanje, ki bi ga bilo treba enotno urediti morda celo s posebnim poglavjem.

Občinska zveza za telesno vzgojo je predlagala, da se tehnična vzgoja izloči iz pristojnosti sveta za telesno kulturo in vključi v poglavje »vzgoja in izobraževanje« komisija za statut je s tem predlogom soglašala.

Nadaljnja utemeljena pripomba je bila, naj se določbe, ki govorijo o varstvenih oddelkih pri šolah, prav tako izločijo iz poglavja o socialnem varstvu in vnesejo v poglavje o vzgoji in izobraževanju.

Prav tako smo razširili določbe, ki govorijo o nalogah komisije za narodno obrambo.

Pomembni sta še dve pobudi, ki pa jih žal nismo mogli vnesti v statut, potrebno pa jih bo upoštevati pri izdelavi ustreznih odlokov. Prva je predlog zbora volivcev v Mengšu, naj bi občina prevzela vse kulturne in telesno-kulturne ter zadružne domove v občini in jih nato s posebnim aktom dodelila ali krajevnim skupnostim ali posameznim društvom. Druga pobuda pa je, naj bi bile lišje starejše od 80 let oproščene zgradarine.

Ostale pripombe so se nanašale na:

krajevne skupnosti, kjer naj bi bil najvišji organ zbor občanov in ne zbor volivcev;

sredstva za dejavnost osnovnih šol, ki naj se zagotavljajo tako, da se bodo večala v skladu z gospodarskim napredkom občine;

posebno skrb vojaškim vojnimi invalidom, žrtvam fašističnega terorja in članom ZZB;

zahtevo po čimprejšnjem in čimbolj natančno določenem programu zidave stanovanj v občini;

določbo, da so občani obvezni dati tudi sami del sredstev za stanovanja;

postopek pri sprejemanju krajevnega samoprispevka;

sodelovanje v komisiji za volitve in imenovanja, kjer naj bi bil tudi en član ZZB;

željo prebivalcev, da se naselji Zg. Loke in Zirovše pridružita KU Lukovica.

Nashte pripombe je komisija za statut osvojila in vključila v dokončno besedilo statuta.

Naslednjih pripomb pa komisija ni sprejela:

občina naj zagotovi v celoti brezplačen prevoz šolarjev;

statut naj natančneje določi, po možnosti v odstotku, delež krajevnih skupnosti na sredstvih občinskega proračuna;

statut naj vsebuje določbo o tem, da je prepovedano pogozdovanje obdelovalnih površin;

statut naj več govori o zasebnem kmetijstvu;

vsebuje naj določila o varstvu komunalnih naprav;

zagotavlja naj povračilo za škodo, ki jo napravi divjad na posevkih in pri delkih;

spremeni naj se višina sredstev, ki jih dajejo občani prostovoljno za zgraditev kakšne komunalne naprave;

statut naj obveže zdravstveno službo za večjo skrb za prebivalce oddaljenejših in odročnejših krajev;

statut naj uredi pokojninsko zavarovanje kmetovalcev in

dosedanji krajevni odbori naj ostanejo še naprej.

S temi predlogi se komisija ni strinjala, ker nalagajo nekaterim občinskim skupščinam prevelike obveznosti, nekatere že urejajo obstoječi predpisi, nekateri pa niti ne bi bili v njeni pristojnosti.

Nalog, ki čakajo občinsko skupščino po uveljavitvi statuta, je veliko. V štirih mesecih potem, ko bo statut začel veljati, bo treba uskladiti vrsto predpisov z določbami statuta, vrsto pa jih bo treba sprejeti na novo. Naj opozorim samo na nekatere:

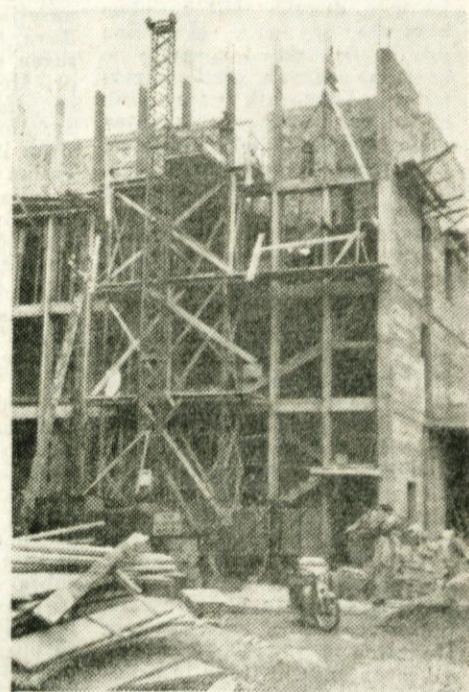
poslovnik o delu občinske skupščine;

odlok o ustanovitvi sklada za štipendije;

odlok o ustanovitvi sklada za pospeševanje kulturno-prosvetne dejavnosti;

odlok o ustanovitvi zdravstvenega centra in socialno varstvenega centra;

imenovanje komisije za družbeni nadzor.

Novo poštno poslopje, katerega gradi Gradbeno podjetje Domžale, hitro raste in dobiva dokončno obliko. Z njegovo dograditvijo in ureditvijo okolice bo tudi center Domžal dobil drugačno, bolj mestno podobo.

Ker bo v tem posloplju namščena tudi nova avtomatska centrala, telefonski naročniki upajo, da bodo hitreje dobivali zveze kot sedaj. Preobremenjenost sedanje centrale je namreč vzrok pogostih pripomb, pa tudi jeze

Volitve novih samoupravnih organov

Zakon, ki ga je sprejela Zvezna skupščina o volitvah samoupravnih organov, zahteva, da delovne organizacije razpišejo nove volitve v te organe do 16. maja, volitve teh organov pa morajo biti končane do 16. junija letošnjega leta. Novi zakon je prinesel vrsto novosti in tudi nov sistem volitev. Sedanja izbira kandidata za samoupravne organe je prepuščena izključno kolektivom in tudi samovoljni postopek je doživel velike spremembe. Tudi tu opazamo večjo demokratizacijo in širšo volilno pravico. Če so sedanje samoupravne organe volili samo tisti, ki so bili v rednem delovnem razmerju, pa novi zakon zagotavlja volilno pravico tudi va-

jencem, sezonskim delavcem, sodelavcem in kooperantom. Tak volilni sistem pa nalaga družbeno-političnim organizacijam posebno še zaradi določenih gospodarskih in družbenih premikov mnogo večjo odgovornost. V samoupravne organe bomo morali nujno izvoliti ljudi, ki bodo sposobni uresničevati vse naloge, ki jih opravljajo samoupravni organi, predvsem pa take, ki bodo znali utrditi sistem samoupravljanja in odstranjevati gospodarske probleme, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo v posameznih delovnih organizacijah. Samoupravni organi bodo morali krepkeje posegati na področja družbenega standarda in gospodarjenja s sredstvi delovnih or-

ganizacij, ker bodo drugače vsa prizadevanja za dvig življenjske ravni in večjo produktivnost zaman.

Samoupravni organi imajo sedaj močno oslombo za svoje delo tako v načelih ustave, kakor tudi v občinskem in svojem lastnem statutu. Vendar pa se moramo zavedati, da samoupravni akti, ki smo jih sprejeli, še ne predstavljajo garancije za to, da bomo uresničili vsa načela, ki so napisana v njih. Za uresničitev naprednih načel sistema samoupravljanja in za njihovo dosledno izvajanje bo potrebno še mnogo dela in priprav. Prav zaradi tega bodo morale delovne organizacije in vsi proizvajalci posvetiti kar največ pozornosti izbiri kandidatov, ki bodo po izvolitvi vplivali na nadaljnji razvoj našega gospodarskega in družbenega življenja.

Delo občinske skupščine v mesecu aprilu

Predzadnji dan v aprilu so se odborniki občinske skupščine zbrali na 13. delovno sejo, katere so se poleg večine odbornikov udeležili tudi republiški poslanci z območja občine.

Tajnik skupščine je podal poročilo o poteku pretekle seje skupščine in seznanil odbornike med drugim tudi z delom komisije, ki jo je skupščina pooblastila, da razpravlja o spornih zadevah glede razvrstitve posameznih katastrskih občin v razrede za določitev občinske doklade od kmetijstva. Komisija je opravila svoje delo in predložila skupščini predlog za popravljeno razporeditev katastrskih občin oziroma posameznih naselij v razrede, ki ga je skupščina tudi potrdila.

Ta razpored je naslednji:

a) po I. lestvici se pobira in plačuje občinska doklada v katastrskih občinah: Depala vas, Dob. Dragomelj, Domžale, Homec, Ihan, Jarš., Loka, Mengeš, Podrečje, Podgorica del (Pšata), Radomlje, Stob. Studa in Trzin.

b) po II. lestvici se pobira in plačuje občinska doklada v katastrskih občinah: Krtina, Lukovica, razen naselja Čeplje, Prevoje, Selo, S. Koseze razen naselja Goranje in Preserje, Studence, Rafolče razen naselja Dupeljne in Straža in k. o. Ro. va razen naselja Jasen in Kolo-vec.

c) po III. lestvici se pobira in plača občinska doklada v katastrskih občinah: naselja Blagovica, Podsmrečje, Zg. Loke in Sp. Petelinjek, v katastrski občini Blagovica, Brezovica, naselje Drtija v k. o. Drtija, Krašnja, Moravče, Rašica del (Dobeno), Sv. Miklavž razen zaselkov Goropeče, Dobovlje in Vinje, Sv. Andrej, naselja Podstran in Prikernica v k. o. Sv. Mohor, Vrhpolje razen naselja Zg. in Sp. Javorščica, k. o. Zirovše, naselja Serjuče in Zalog pri Moravčah v k. o. Sv. Valen-

tin in naselje Gorenje in Preserje v k. o. Spodnje Koseze.

d) po lestvici IV. se pobira in plača občinska doklada v katastrskih občinah: Blagovica, razen naselij Blagovica, Podsmrečje, Zg. Loke in Sp. razen naselja Drtija, Koreno, naselje Čeplje v k. o. Lukovica, Peče, naselja Jesen in Kolovec v k. o. Ro. va, Sv. Trojica, Sv. Valentin razen naselja Serjuče in Zalog pri Moravčah, zaselki Goropeče, Dobovlje in Vinje v k. o. Sv. Mohor razen naselja Podstran in Prikernica, Sentožbolt, Velika vas (del), Zlato polje naselja Dupeljne in Straža v k. o. Rafolče, naselja Zg. in Sp. Javorščica v k. o. Vrhpolje, Zg. Koseze, Trojane-Učak.

Odborniki so kot vedno doslej obenem z vabili prejeli tudi gradivo o posameznih točkah dnevnega reda in tako tudi poročilo kmetijske, veterinarske in gozdarske inšpekcije. Poročilo kmetijske inšpekcije je temeljilo predvsem na ugotovitvah, da je bilo leto 1963 obdobje, v katerem se je intenzivno delalo na pospešeni razširitvi družbenega sektorja kmetijstva in so v zvezi s tem v tem obdobju delale na tem področju tri arondacijske komisije. Prva je delala v korist arondacijskega upravičenca KPC Jablje, ki je pridobila okoli 200 ha obdelovalnih zemljišč. Druga komisija je z delom že zaključila s tem, da je za arondacijskega upravičenca Semesadika v Mengšu uredila okoli 40 ha obdelovalnih zemljišč. Z delom tretje komisije je bilo v korist bvshe kmetijske zadruge Lukovica pridobljenih na moravškem območju 162,53 ha zemljišč. Poleg omenjenih občinskih komisij je delala na območju Domžal tudi okrajna arondacijska komisija, ki še vedno ureja kompleks v korist arondacijskega upravičenca »Agrokombinat« — obrat Men-

geš in Crnelo. Poročilo, kakor tudi kasnejša razprava sta kritizirala nestrokovno izvedena agromelioracijska dela na moravškem kompleksu, katerih rentabilnost je zaradi prevelikega premika količin zemlje, še tudi problematična. Na to je občinski kmetijski inšpektor pravočasno opozarjal, vendar kaj več v okviru svoje pristojnosti v tem pogledu ni mogel ukreniti.

Naloga kmetijske inšpekcije je namreč predvsem v tem, da kontrolira, kako zasebni kmetijski proizvajalci in družbene kmetijske organizacije izvajajo predpise v zvezi s kmetijsko proizvodnjo. V preteklem letu je kmetijska inšpekcija ugotovila največ kršitev predpisov v prometu s semenskim blagom, in sicer je od 17 pregledanih poslovalnic kar devet prodajalo več let stara semena, medtem ko določajo predpisi, da seme ne sme biti starejše kot osem mesecev od datuma polnjenja. Odbornik — strokovnjak s tega področja, je v razpravi ugotovil poleg tega tudi slabo pre-

skrbo s semeni, ki jih često primanjkuje, kakor tudi neena- komerno preskrbo z umetnimi gnojili. V takšnih okoliščinah glede preskrbe z reprodukcijskim materialom bo kmetijski inšpekciji težko zahtevati dosledno izvajanje občinskega odloka o agrotehničnem minimumu. V razpravi je bil iznesen tudi predlog, naj bi se zaradi stabilnejše proizvodnje in s tem tudi preskrbe, določile minimalne odkupne cene vsaj glavnim kmetijskim proizvodom. Omenjeno je bilo vprašanje kooperacijskih odnosov v kmetijstvu in v zvezi s tem vprašanje socialnega zavarovanja kmeta, kadar gre ta s svojimi celotnimi ali določenimi kmetijskimi zmogljivostmi v kooperacijo. V zvezi s tem pa bo treba pospešeno urejevati tudi vprašanje kreditiranja zasebnih proizvajalcev.

V poročilu, ki ga je podal veterinarski inšpektor in ki je vsebovalo podatke o organizaciji veterinarske službe na območju občine ter o delu veterinarske inšpekcije, je bil ugo-

Tovarna »Trak« v Mengšu ureja dostop na dvorišče, urejenost tega dela pa bo pripomogla k lepšemu izgledu vsega kraja

tovljen monopolni položaj podjetja Emona pri odkupu živine na območju občine Domžale. Odborniki so kritizirali dosedanje odkupne cene tega podjetja, ki so pogosto dvojne in so v sosednjih občinah višje kot v domžalski. V zvezi s tem je veterinarski inšpektor seznanil odbornike z novimi odkupnimi cenami živine na območju občine, ki so za rejce ugodnejše in so naslednje: 350 dinarjev za 55 % klavnost pri pitani živini do 5 let starosti, 385 dinarjev za teleta za klanje od 90 kg dalje, 415 dinarjev za teleta, ki gredo v pitanje (80 do 90 kg teže), 465 dinarjev za teleta za pitanje (90 do 120 kg teže), od 305 do 335 dinarjev volj I. vrste z nad 55 % klavnosti, 290 dinarjev za vole II. vrste s 6 % odbitkom, od 180 do 300 dinarjev za krave (po dnevni ceni).

Poročilo gozdarske inšpekcije je poleg podatkov o reševanju zadev v upravnem postopku vsebovalo podatke o delokrogu in opravljenem delu te službe, ki je glede na razvito dejavnost zelo obsežno, saj je na območju občine skupaj 10.840 ha gozdnih površin. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je gozdno gospodarstvo na območju občine zajelo že 50 % vse blagovne proizvodnje lesne mase. Po mnenju zastopnikov papirne industrije pa bi bilo nujno zagotoviti preskrbo z lesom najprej domačim koristnikom, ker so ti, kljub delni prednosti pri preskrbi iz domačih proizvodnje, vezani na uvoz lesnih surovin iz drugih republik.

V nadaljevanju se je skupščina sprejela odlok o gradbenih delih, za katera ni potrebno dovoljenje za graditev. S tem odlokom bo tudi poenostavljen postopek za izdajo dovoljenj za gradnjo ali adaptacijo manjših objektov. Seveda pa skrajšan postopek ne velja za gradnjo stanovanjskih hišic — zidanih ali montažnih, ampak le za manjša gradbena dela, za katera se je doslej, na primer, izdajalo gradbeno soglasje. Po sprejetem odloku so to naslednja gradbena dela:

a) novogradnja: garaže, stelniki, drvarnice, kurnice, lope, čebelnjaki, oporni in podporni zidovi ob cestah IV. reda ter ostala manjša gospodarska poslopja in objekti;

b) adaptacija: hlevi, svinjaki, skednji in objekti, ki so naštetih pod točko a) tega odloka;

c) za novogradnjo in adaptacijo se šteje tudi ureditev ali naprava hišnih kanalizacij, s priključki na javno kanalizacijsko omrežje oziroma greznico, naprava betonskih gnojšč z greznimičnimi jamami namesto obstoječih provizoričnih gnojšč, gradnja vodnjakov in kapnic ter naprava hišnega vodovoda z zajetjem.

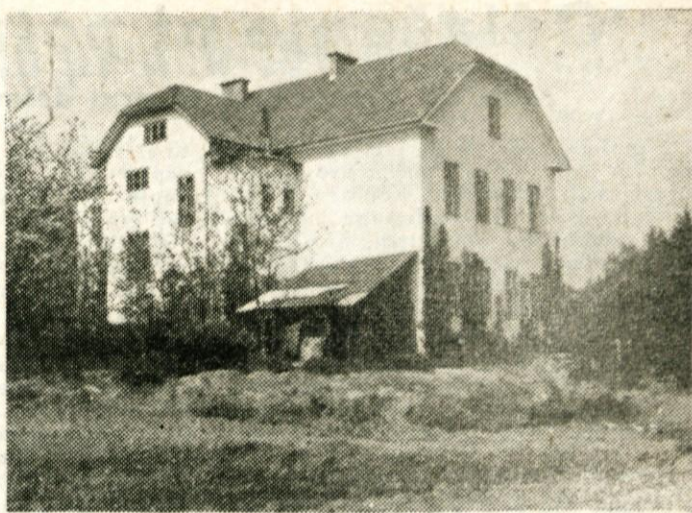
Novogradnjo garaž mora obravnavati svet za gradbeništvo in urbanizem občinske skupščine.

Nadaljnja točka dnevnega reda je bila razprava o priporočilih plenuma SZDL in občinskega sindikalnega sveta in sicer o vprašanju osebnih dohodkov izpod 25 tisoč dinarjev in o vprašanju štipendiranja. Odpravljanje nizkih osebnih dohodkov ne bi smelo biti le kampanjska akcija, ampak sistematično in resno obravnavanje tega osnovnega vprašanja življenjskega standarda s strani vseh. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je v svojem poročilu podal pregled predvsem za nekatera industrijska podjetja, kako so doslej uspela z akcijo pri odpravljanju nizkih osebnih dohodkov. V občinskem merilu je bilo na primer meseca septembra preteklega leta še 28,6 % zaposlenih z osebnimi dohodki pod 25 tisoč, število zaposlenih pod tem minimumom v mesecu januarju 1964 pa se je znižalo le za 3 %. Realnejšo sliko bodo dali podatki meseca marca, v katerem se je stanje menda precej popravilo. Nadalje so bili kritizirani neprimerni načini odpravljanja nizkih osebnih dohodkov, kot na primer z nesmotrnimi investicijami ali ne da bi se istočasno povečala tudi proizvodnost in podobno. Zato je skupščina sprejela priporočilo, naj bi delovne organizacije na sejah svojih delavskih svetov in drugih organov obravnavale ta vprašanja in jih vključile v program razvoja podjetja. Nadaljnje priporočilo je veljalo delovnim organizacijam glede načrtnejše in smotrnejše politike štipendiranja in s tem kadrovske politike. Ugotovljeno je bilo, da sedanje štipendije ne zagotavljajo študentom niti najnujnejših materialnih pogojev za študij. Število štipendirancev in tudi višina štipendij naj bi se v bodoče zviševala in dodeljevala v obliki posojila, kar bi bilo primernejše tako za podjetje kot tudi za samega štipendista. Dosedanja praksa je namreč pokazala, da dosedanj sistem štipendiranja v marsikaterem primeru podjetju ni pomagal do pričakovanih strokovnjakov, saj sta na primer v papirnici Količevo od desetih štipendistov na fakulteti prišla v podjetje le dva.

Nato je skupščina potrdila zaključni račun občine za leto 1963 in izvršitev finančnega načrta uprave občine za preteklo leto ter davčni zaključni račun občine Domžale za leto 1963.

Problem šole na Brdu

Naslednja točka dnevnega reda »Odločitev o lokaciji za gradnjo šole na Brdu« zavzema v zapisniku skupščine devet strani razprave predlogov in mnenj odbornikov za čimbolj zadovoljivo rešitev vprašanja, ki je že nekaj časa pereče za ves šolski okoliš brdske šole. Svet za šolstvo in svet za urbanizem sta namreč kljub deljenim mišljenjem strokovnjakov sprejela sklep, da se izvrši

Na podlagi sklepa občinske skupščine, naj se zgradi na Brdu nova šola na primerni lokaciji je Svet za šolstvo na skupni seji z upravnim odbrom družbenega sklada za šolstvo in na priporočilo gradbenih in urbanističnih strokovnjakov sprejel sklep, naj se nova šola zgradi v neposredni bližini sedanjega šolskega poslopja kot samostojni objekt. Pravtako je bil sprejet tudi sklep, naj bi se še v tem letu novo poslopje spravilo pod streho, naloga sklada za šolstvo pa je, da poskrbi za potrebna sredstva. Izvajalec: Gradbeno podjetje Domžale

adaptacija šole na Brdu v obliki prizidka, ki predstavlja 85 % novega dela šolskega poslopja na doslej predvideni lokaciji. Večini odbornikov občinske skupščine pa ni bilo razumljivo stališče gradbenega odbora, naj bi se šola adaptirala, če je skupščina pripravljena financirati novogradnjo šole na primerni lokaciji, s čimer bi pridobili ne le nov šolski objekt, pač pa tudi dosedanje šolske prostore, ki bi se dali izkoristiti bodisi za stanovanje ali v turistične namene, oboje je namreč za navedeno območje prav tako pereče in bo morala občina še reševati. Kljub taki pripravljenosti skupščine so navzoči člani gradbenega odbora še vedno vztrajali na zahtevi po adaptaciji šole z odmikom od dosedanje zgradbe, kot so v skrajnem primeru predlagali tudi gradbeni strokovnjaki.

Zastopniki gradbenega odbora so utemeljevali stališče predvsem z že porabljenimi sredstvi za načrte in že izvedenim izkopom, predvsem pa zaradi čimprejšnjega pričetka gradnje, ki bi se zaradi nove lokacije in dopolnjevanja načrtov zavlekla, po njihovem najmanj za eno leto. Kljub zagotovitvi, da je za gradnjo šole na Brdu v letošnjem letu predvidena v šolskem skladu le četrtina predračunske vsote, ki jo bo v tem letu še lahko porabili, se je gradbeni odbor in del odbornikov ogreval za adaptacijo stare šole. Ker po običajnem glasovanju o danih predlogih ni bilo mogoče ugotoviti opredelitve posameznih odbornikov, so se zedinili za tajno glasovanje. Izvolili so tričlansko komisijo,

ki je izvedla glasovanje z listki, po katerem se je 25 odbornikov odločilo »za novogradnjo na primerni lokaciji«, za drugi predlog »za adaptacijo z odmikom novega trakta« pa 22 odbornikov. Treba bo torej določiti primerno lokacijo, poskrbeti za načrte in pričetki z gradnjo v okviru razpoložljivih letošnjih sredstev, nadaljnja pa podo zagotovljena v prihodnjem letu.

Pod običajno točko dnevnega reda »razrešitve in imenovanja« je bila na predlog komisije za volitve in imenovanja ustanovljena posebna komisija za pridobivanje in urejanje kmetijskih zemljišč za družbeno proizvodnjo. Komisijo sestavljajo: Pavlin Albin kot predsednik, člani pa so Ščukovi Viktor, Pliberšek Franc in Zaje Branko. Še enega člana naj določi svet za kmetijstvo občinske skupščine.

Z nadaljnjim sklepom skupščine je bila likvidacijska komisija za likvidacijo gostišča »Pri Matičku« v Mengšu imenovana za likvidacijsko upravo pri tem gostišču, ter izvršena zasedba delovnega mesta matičarja in šefa krajevnega urada v Moravčah. Namesto Petra Grabnarja, ki bo prevzel delovno mesto na sedežu občinske uprave v Domžalah, bo odslej posle matičarja in vodje krajevnega urada Moravče upravljala Jelka Stupica.

Na koncu je skupščina v štirih premoženjsko pravnih zadevah potrdila sklep sveta za finance ter odobrila najem posojila za gradnjo poštnega poslopja ter komunalnega centra v Domžalah.

Odlašanje ni potrebno

Rezultati prehoda na 42-urni delovni teden

S prvim januarjem sta prešli na 42-urni delovni teden v naši občini dve delovni organizaciji (Papirnica Količevo in Induplati Jarše), kar predstavlja nad četrtino zaposlenih v industriji. Ker imamo na razpolago podatke za prvo četrtletje, lahko že naredimo prve primerjave in govorimo o izkušnjah prehoda.

Poglejmo nekaj podatkov iz zgoraj navedenih podjetij (primerjamo prvo tromesečje 1964 s prvim tromesečjem 1963; fakturirana realizacija v indeksih: za prvo tromesečje 1963 je indeks 100):

	Papirnica	Induplati
Celotni dohodek . . .	104,8	125,4
Poslovni stroški . . .	103,1	106,9
Dohodek	112,0	172,7
Čisti dohodek	119,7	179,0
Osební dohodki . . .	127,8	112,9
Skladi	105,9	—*
Izvršene ure in nadure	93,6	95,4
Produktivnost (količinska)	113,3	106,6
Poprečni OD	110,7	111,3

* Za sklade v Induplati nismo izračunali indeksa, ker v lanskem prvem četrtletju niso ustvarili skladov, v letošnjem prvem četrtletju pa 92 milijonov.

Iz podatkov je razvidno, da se je število izvršenih ur in nadur zmanjšalo (ob povečanju števila zaposlenih) in s tem

se je zmanjšalo tudi število ur na enega zaposlenega. To pa je tudi cilj skrajševanja delovnega tedna, ki naj zagotovi več prostega časa za strokovno izobraževanje in dvigjanje splošne kulturne ravni, več časa za šport in razvedrilo in več časa za družbeno aktivnost proizvajalcev.

S skrajšanim delovnim tednikom pa moramo doseči iste ali večje rezultate v proizvodnji, pri osebnih dohodkih in skladih. Podatki nam kažejo, da so v papirnici dosegli 17,42 kg/h končnega izdelka (v letu 1963 15,24 kg/h), kar pomeni dvig količinske produktivnosti za 13,3%. Rezultat gospodarjenja pa ne zavisi samo od količine proizvodov, ampak tudi od asortimenta izdelkov. Če se podjetje usmeri na manjše število izdelkov in izloči vse tiste, ki ne prinašajo dohodka, so izboljšali rezultat gospodarjenja, ne da bi bistveno povečali proizvodnjo po količini. To nam kažejo podatki za Induplati, kjer se je proizvodnja blaga povečala za 1,4 v m², dohodek in čisti dohodek pa sta se zelo povečala.

Kljub zmanjšanju števila ur na posameznika, opazamo povečanje poprečnih osebnih dohodkov. Poprečni OD so se dvignili v papirnici od 40,086 v letu 1963 na 54,154 v marcu letos, v Induplati pa od 28,494 na 32,851 din. Isto nam kaže tudi povečanje OD na uro in sicer v papirnici od 193 din na 244 din na uro, v Induplati pa od 133 din na 167 din na uro ali za približno 26%.

Skladi se v obeh podjetjih povečujejo. Vendar za papirnico ugotavljamo, da se hitreje dvigajo OD kot skladi. V Induplati je razmerje delitve čistega dohodka glede na leto 1963 ugodno, vprašanje pa je, kako dolgoročno je ta tendenca.

Napak bi bilo že po tromesečnih rezultatih dajati obračun, lahko pa že naredimo nekatere zaključke. Najvažnejša ugotovitev je ta, da je prehod uspel, čeprav sta prva dva meseca kazala bolj slabo. Naslednje ugotovitve pa bi bile:

da samo ustavno določilo še ne zagotavlja skrajšanega delovnega tednika, ampak, da so potrebni za ta prehod primerni gospodarski rezultati;

da so načini skrajševanja različni: zmanjševanje števila ur dnevno, tedensko ali celo letno pri sezonskih delih, da je pri velikih gospodarskih organizacijah potreben postopen prehod;

da pri boljšem izkoriščanju delovnega časa ne smemo iskati rezervo samo v disciplini ali celo v skrajševanju odmora;

da je potrebno preučiti izkoriščanje kapacitet in možnosti uvajanja več izmen;

da je potrebno zagotoviti ustrezno strokovnost proizvajalcev, kar ima neposreden vpliv na produktivnost;

da moramo uvajati sodobno organizacijo dela in proizvodnje ter sodobno organizacijo strokovnih služb;

da razvoj samoupravljanja in delitve zavisi od zainteresiranosti in sodelovanja vseh članov delovne skupnosti.

Prehod na skrajšani delovni teden zahteva boljše gospodarjenje. Zato so potrebne temeljite priprave in izdelava programa prehoda, predvsem pa ni nobenega vzroka, da bi s pripravami za ta prehod odlašali ali jih zavlačevali.

Kmalu začetek gradnje zdravstvenega doma

Intervju s predsednikom občinske skupščine

Finančni program investicij v zdravstvu naše občine predvideva, kot je znano, predvsem zgraditev zdravstvenega doma v bližini komunalnega centra, ki so ga že začeli graditi. Ker so v zadnjem času nastale nekatere težave okrog začetka gradnje za našo občino prepotrebne objekta, smo se obrnili z nekaj vprašanji na predsednika občinske skupščine Domžale, Jožeta Pogačnika.

Tov. predsednik, kako je trenutno z gradnjo novega zdravstvenega doma?

»3. maja je razpravljal o gradnji gradbeni odbor in sprejel sklep, da se v najkrajšem času razpiše natečaj za oddajo gradbenih in obrtniških del za novi objekt. Letos bomo v I. etapi začeli z gradnjo prvega, glavnega objekta, oba stranska paviljona pa bi prišla na vrsto prihodnje leto. Sredstva za gradnjo bodo zagotovljena.«

V zadnjem času so nastale nekatere težave in zato verjetno delna zamuda, ali ne?

»Znano je, da se bo naš zdravstveni dom gradil vzporedno z ljubljansko bolnišnico in smo na občinski skupščini o tem že sprejeli odlok o načinu sofinanciranja te bolnice. Vendar do

danes naša in bežigradska občina nista sklenili dokončne pogodbe z grupo za izgradnjo ljubljanske bolnice in zdravstvenih domov, ker so postavili nekatere neutemeljene zahteve, češ, »...ša občina je bogata, lahko veliko da«. Temu pa seveda ni tako, zato še sedaj nismo plačali prispevka za leto 1963. Sploh je nejasno, kako bo z gradnjo same bolnice, ker ne bo toliko sredstev, kot je bilo predvideno iz posojila republiškega sklada za socialno zavarovanje; del tega bo šel verjetno za zvišanje pokojnin. Zaradi napadne predstave, češ da mislimo delati Ljubljani pred nosom bolnice, kar seveda ni res, so bila v Ljubljani nekatere odklonilna stališča do doma sploh. No, sedaj smo se sporazumeli, da začnemo z gradnjo v Domžalah v minimalnem obsegu. Odločeni smo, da gradnjo izpeljemo, četudi ne bi bilo nič z gradnjo v Ljubljani oziroma s posojilom v višini 60% od investicijske vrednosti iz omenjenega sklada.«

Kakšna sredstva so predvidena za gradnjo doma oziroma bolnice v Ljubljani?

»Dosedaj smo predvidevali, da bomo dali do leta 1971 za ljubljansko bolnico skupno 344.574.000, za domžalski zdravstveni dom pa 279.313.000 din. Zaradi splošne podražitve se bo celotna vsota verjetno precej zvišala. Letos bomo v proračunu zagotovili v te namene preko 95 milijonov. Sicer pa bomo gradili dom s 40% lastno udeležbo, ostalo pa bo posojilo, katerega bomo morali izplačati v letnih obrokih do 1971, tako, da nam ne bo nihče podaril niti dinarja. S posojilom bomo samo pospešili gradnjo.«

In kakšne so glavne značilnosti načrtov oziroma doma?

»Objekt bo po mnenju posebne strokovne komisije pri omenjeni investicijski grupi eden najbolj funkcionalnih sploh in bo lahko kril v glavnem tudi perspektivne potrebe po zdravstvenih uslugah. V prvem traktu, ki bo enonadstropen, bo splošna ordinacija, industrijsko preventivna, laboratorij in patronažna v pritličju, v nadstropju pa vsi oddelki zobozdravstvene ambulante, uprava zdravstvenega doma in zdravstveni center za proučevanje zdravstvene problematike. V stranskih paviljoni pa bodo razni dispanzerji, kot anti TBC, ginekološki itd. in pomožni prostori ter dvorana za sešanke kolektiva.«

Novi trgovski prostori - velika pridobitev za Domžale

Dan pred 1. majem so odprli nove trgovske prostore v trgovsko-stanovanjskem bloku na Ljubljanski cesti v Domžalah. Slovesnosti ob otvoritvi so prisostvovali predstavniki izvajalcev, trgovskih podjetij, ki imajo v bloku prostore, investitorja in občinskih političnih organizacij.

Vse lokale je slovesno odprl predsednik občinske skupščine Jože Pogačnik, ko je v vsaki trgovini prerezal trak pri vходу! Nedvomno je 5 novih lokalov velika pridobitev za trgovsko omrežje, posebno še za potrošnike. Iz domžalske občine namreč odteče veliko denarja v ljubljanske trgovine, ker so domžalske ali premalo založene ali pa so premajhne, da bi zadostile potrebam 28.000 prebivalcev naše občine. Po podatkih odteče med vsemi občinami ljubljanskega okraja največ denarja prav iz naše. Poudariti je treba tudi, da smo z novim blokom pridobili predvsem take trgovine, ki jih doslej v našem občinskem središču nismo imeli. Trgovina z avto-deli in motornimi vozili, ki jo je prevzelo Trgovsko podjetje Slovenija avto, je nedvomno izpolnila vrzel, ki so jo čutili predvsem lastniki motornih vozil. Mamice so se verjetno razveselile specializirane trgovine z otroško konfekcijo »Kekec«, vsi pa Drogerije. Mlečna restavracija v takem obsegu je bila nadvse potrebna, Mladinska knjiga pa se je navsezadnje le preselila v primerne prostore.

Celotna površina trgovskih lokalov meri 550 kvadratnih metrov.

Ne nazadnje pa je treba seveda omeniti, da je v novem bloku 36 družinskih stanovanj in 16 samskih sob.

Zanimalo nas je, kakšna bo izbira blaga in kakšne bodo cene v novih trgovinah, pa smo obiskali nekatere prodajalce.

V poslovalnici Mladinske knjige so povedali, da bodo imeli v novem prostoru veliko večjo izbiro literature, šolskih in pisarniških potrebščin kot prej. Novosti? Prodajajo tudi pisalne in računske stroje! Za šolarje pa še ena zanimivost: prodajajo gramofonske plošče s posnetimi pravljicami in mladinskimi igrami. Cena je enotna 400 dinarjev. Pravijo, da gredo kar dobro v denar. Stalno dobivajo tudi mladinske časopise in revije, med drugim Mladino, Cicibana in Pionirski list in nekatere revije za žene. Ko smo vprašali, če imajo razglednice, so imeli marsikaj, samo domžalskih ne! Cene? Take kot v Ljubljani, pravijo!

Kveder Janko, poslovodja poslovalnice Slovenija avto, je omenil, da zaenkrat šele poskusno prodajajo. »Vestno si zapisujemo vse želje kupcev, saj vemo, da bo od naše elastičnosti odvisen uspeh!« V glavnem imajo že sedaj večino avtodielov, od motornih vozil prodajajo le mopede in skuterje. »Avtomobili?« »Ja, veliko kupcev se je že v teh nekaj dneh zanimalo za nakup avtomobilov, vendar — zaenkrat ne

zbiramo niti prijav! V enem letu pa predvidevamo, da bomo prodajali tudi avtomobile.« Cene so v glavnem enake kot v Ljubljani, morebitne razlike so le zaradi prevoza, kolikor ne nabavijo materiala sami.

V »Kekcu« pa je trgovina polna otroških igračk in konfekcije za otroke od 1. dneva starosti pa do 16. leta. Tudi za opremo nosečnic imajo večinoma vse; otroške vozičke tudi lahko dobite. Pravijo da je bil že v prvih dneh promet zelo dober. Zaenkrat so dobro založeni, čeprav imajo težave z nabavljanjem otroške konfekcije,

ker ni tolikšne izbire. Zanimivost: prodajati bodo začeli tudi otroške čevlje! Za cene pravijo, da so normalne.

Mlečna restavracija pa zjutraj komaj prenese naval. Ne bi bilo slabo če bi stregle dopoldne tri prodajalke. Tako pa težko v konicah ustrežejo vsem, posebno še, ker prodajajo tudi topel obrok — enolončnice. Restavracija je za sedaj dobro založena.

Splošen vtis po obisku v trgovinah: vse so zelo lepo in moderno opremljene in dobro založene. Upajmo, da bo tako tudi ostalo.

Predsednik občinske skupščine Jože Pogačnik, simbolično izroča nove, sodobne in moderno urejene poslovne prostore svojemu namenu. Kljub slabemu vremenu se je otvoritve udeležila velika množica ljudi

Kaj berejo občani naše občine?

Uredništvo je prejelo dopis anonimnega prijatelja knjig, ki med drugim pravi: »Vaš list je zelo važen činitelj v občini Domžale, zato mu predlagam tole:

O marsičem se je občinski poročevalec že razpisal, zato bi bilo zelo koristno, da bi tudi o Občinski knjižnici zvedeli nekaj več, kje, kdaj in kako, po kakšnih pravilih deluje Občinska knjižnica, kakšna je izposojnina, kdo si sme izposojati knjige! Pa tudi sicer bi lahko napisali nekaj več o važnosti knjig in o posameznih zbirkah, recimo o knjigah Prešernove družbe. — Prijatelj knjig.«

To pismo nas je spodbudilo, da smo obiskali Občinsko knjižnico, ki ima svoje prostore v Kolodvorski ulici 8, nasproti železniške postaje. O delu knjižnice sta pripovedovala dolgoletna knjižničarka Mimi Privšek in upravnik Vinko Mazi.

Enotna občinska knjižnica se je osnovala leta 1961, ko so se združile knjižnice Domžal, Mengša in Moravč. Danes lah-

ko vse tri knjižnice nudijo bralcem blizu 12.000 knjig s področja leposlovja, znanosti in umetnosti, večino mladinske literature, ki je izšla po vojni, prav tako pa imajo naročene tudi razne revije, kot Naše razglede, Sodobnost, Nova obzorja, Obzornik, Tovariša in Perspektive.

Knjižnica, sta poudarila oba sobesednika, lahko seveda izpolnjuje svoje poslanstvo — knjigo čim širšemu krogu ljudi — samo, če svoj knjižni sklad neprestano izpopolnjuje z novitetami z našega knjižnega trga. Tako so lani nabavili sicer 974 novih knjig, letos jih bodo več kot 1500, vendar jih pomanjkanje finančnih sredstev ovira pri nakupu še večjega števila knjig. Občinska skupščina posebno letos kaže mnogo razumevanja za knjižnico, saj je dala dotacijo 2.200.000 dinarjev, vendar bi za najmanjše potrebe rabili vsaj še milijon.

Neuresničljive so seveda želje po čitalnici, ki bi bila sicer v Domžalah nujno potreb-

na, na drugi strani pa bi radi osnovali tudi študijsko knjižnico in čitalnico.

Zanimalo nas je, koliko posegajo po knjigah prav Domžalčani. Knjižničarka Privšekova je odgovorila: »Čeprav se delno res pozna vpliv televizije, pa je samo v Domžalah 1879 aktivnih bralcev, kar je nedvomno lepo število. Lani so si izposodili 22.995 knjig.«

Omeniti pa je seveda treba, da poleg omenjenih treh knjižnic delujejo še potujoče knjižnice v Blagovici, Krašnji, Krtni. Domu počitka v Mengšu in zadnji čas tudi v Vrhpolju. Vsako leto jeseni izmenjajo kovčke s 120—140 knjigami, ki potem krožijo po vaseh, po večini ob pomoči učiteljev. Za izposojanje iz potujoče knjižnice so zelo nizke izposojnine. Sicer pa je izposojnina 3% od nabavne cene posamezne knjige t.j., od 3 do 140 dinarjev, rok izposojanja pa 14 dni, v upravičenih primerih tudi eno leto.

In težave?

Upravnik je zaskrbljeno majal z glavjo: »Nikakor ne more-

mo dobiti primernega strokovnega kadra, ki bi bil nujno potreben. Število knjig in obiskovalcev narašča! Poskusili smo s štipendiranjem na šoli za visoko kvalificirane knjižničarje, ki bo kmalu zaključila z delom, vendar nismo uspeli dobiti nikogar. Seveda nastanejo finančne težave, ker bi radi kupili čimveč knjig, ustanovili čitalnico itd. Na vsak način bi bilo potrebno, da se zagotovi knjižnici največja možna pomoč, saj se vložena sredstva bogato obrestujejo.«

Naerti?

Ustanovili bodo posebno politično knjižnico, povečali bodo število potujočih in stalnih knjižnic, saj so recimo v Rodomljah in Lukovici realne možnosti za to, da bi res vsak lahko prišel do knjige.

Za informacijo, pa še tole: knjižnica v Domžalah izposoja knjige vsak ponedeljek in petek od 16. do 20. ure, v torek in sredo od 8. do 11. ure, v četrtek in soboto pa od 14. do 18. ure. Vpiše se lahko vsak, tudi otroci.

Prepovedano za vprežna vozila in kolesarje!

V zadnjih dneh aprila smo na zvezni cesti Ljubljana-Maribor opazili v Domžalah na vseh križiščih s stranskimi cestami nove prometne znake, ki označujejo stalno prepoved vožnje za kolesarje in vprežna vozila. Odlok, s katerim je prepovedana vožnja za omenjene koristnike cest na odseku do Trzina, pri odcepu ceste proti

Kamniku pa do mostu čez Kamniško Bistrico na Viru, je izšel že pred letom dni.

Priznati moramo, da ta odlok in postavitev znakov le v Trzinu in na Viru, ni bil zadosten ukrep za popolno informacijo kolesarjev in vpreg o prepovedi vožnje na odseku ceste Trzin—Vir.

Prometna milica je v začetku veljave omenjenega odloka le opozarjala, medtem ko so v zadnjem času miličniki zahtevali plačilo mandatne kazni oziroma prijavljali kršilca tega predpisa sodniku za prekrške. Taki ukrepi pa so večkrat izzvali proteste kršilcev češ: odloka ne poznam; ali: saj cesta ni povsod opremljena z ustreznimi prometnimi znaki.

Tem izgovorom je v zadnjem času napravilo konec Občinsko komunalno podjetje, katerega delavci so postavili že omenjene prometne znake na vseh križiščih. Cesta Ljubljana-Maribor je izredno močno obremenjena s prometom motornih vozil, zlasti na odseku Trzin-Domžale.

Razbremenitvi prometa v ko-

rist motornih vozil je seveda morala slediti umaknitev počasnejših vozil, kot so kolesarji in vprežna vozila z glavne prometne žile na stransko. Uporabniki ceste, na čigar cestnem odseku je vožnja prepovedana, naj se zavedajo, da bo vsaki kršitvi prometnih predpisov sledila kazen. Ker poleg tega ni niti več umestno niti varno voziti z vozom ali kolesom po prepovedanem odseku, si velja tudi zapomniti, da prevzame vsak kršilec tudi vso odgovornost za nesreče, ki bi jih povzročil ali ki bi se njemu zgodila.

Te vrstice naj služijo vsem kolesarjem in voznikom vprege kot dobrohotno navodilo.

Do sem vse lepo in prav. Malo presenečenje vzbuja druga slika, ki prikazuje obvezno smer za kolesarje preko glavne ceste. Dejstvo je, da je obvezno zavijanje kolesarjev na levo ob prihodu na glavno cesto, ob le malo zmanjšani budnosti in pazljivosti smrtno nevarno. Zlasti takoj po drugi uri popoldne, ko je gostota prometa največja, ker se tedaj največ ljudi vrača z dela.

Oglejmo si, kaj je sploh mogoče ukrepati, da bi omenjeno situacijo izboljšali. Najbolj primerna je ureditev obvezne smeri za kolesarje na desno in ureditev podvoza. Ta rešitev je najbolj varna, a obenem tudi najdražja. Vse ostale rešitve so cenejše, a le delno rešujejo problem. Vsekakor pa s takim prometnim znakom, kot ga kaže naša slika, izpostavljam nevarnosti človeška življenja na račun pomanjkanja denarnih sredstev.

Prireditve ob 80-letnici domžalske godbe

Prvi koncert v okviru proslav 80-letnice godbe na pihala v Domžalah je godba imela 11. aprila v Godbenem domu v Domžalah.

Vsa izvajana dela na tem koncertu so bila na kvalitetni višini, za kar ima največ zaslug kapelnik Albano Persi. Razveseljivo je posebno dejstvo, da ima godba sedaj v svojih vrstah predvsem mlade godbenike, ki jih je že vzgojila Glasbena šola.

Ceprav je bil ta večer na programu odlični film, poleg tega pa še košarkarska tekma, ki je pritegnila mnogo gledalcev, je bila dvorana Godbenega doma polna, napolnili so jo poslušalci, ki radi poslušajo tovrstno glasbo, ki radi poslušajo svojo godbo.

Drugi koncert v okviru proslav je godba priredila na predvečer 1. maja na ploščadi pred trgovskimi bloki na Ljubljanski cesti.

Prostor je za taka izvajanja zelo primeren. Občinstvo, ki se ga je zbralo lepo število, je godbenike za izvajana dela nagradilo z dolgotrajnim aplavzom.

Za praznovanje delavskega praznika 1. maja je godba priredila tradicionalno budnico. Letos je tej budnici dala še poseben poudarek.

Na čelu godbe, ki se je pomikala skozi Domžale, je bila trobojnica, transparent za 1. maj, v »koleselnju« sta se peljala najstarejši še živeči godbenik Ovca Franc (Rakec) in

nekdanji »plačilni« Lovro Verčnik, ki si je tudi nadel obleko, ki jo je nosil, ko je bil še v aktivni službi. Pred 1. osnovno šolo so bili vsi godbeniki in gledalci postreženi s svežim golažem. S tem je hotela godba na svojevrsten način praznovati delavski praznik in istočasno svoj visok jubilej.

Godba na pihala bo v nedeljo 21. junija 1964 praznovala 80-letnico svojega obstoja. Na predvečer bo imela slavnostni koncert v Godbenem domu in sicer ob 20. uri.

V nedeljo dopoldne bo ena izmed godb, ki so povabljene na proslavo, priredila koncert, popoldne ob 14. uri bo sprejem

gostov, nato pa slovesnost na ploščadi pred trgovskimi bloki. Po sprejemu bo sprejeto, v katerem bodo sodelovale sosedne godbe, gasilci, narodne noše ter ljubitelji godbe, krenili mimo spomenika na veselični prostor poleg Godbenega doma.

Ze sedaj vabimo občane na ta pomembni jubilej.

Kompletna domžalska godba na pihala šteje 37 moških in deklet. Pomlajena in odlično vigrana proslavlja v teh dneh pod vodstvom svojega kapelnika Albana Persija svoj visoki jubilej

Ustanovitev posebne osnovne šole na Homcu

V septembru t. l. to je z novim šolskim letom bo začela z delom posebna osnovna šola na Homcu. Sedanji oddelki pri II. osnovni šoli v Domžalah bodo ukinjeni oz. preneseni na Homec.

Ustanovitev posebne osnovne šole se je pripravljala več let in je bila nujna. Ugotovljeno je, da manj nadarjenim otrokom družba ne nudi tistega, kar je po zakonu dolžna, to pa ima za poznejše življenje takega človeka hude posledice. Doslej smo imeli poseben oddelček za manj nadarjene otroke pri II. osnovni šoli v Domžalah, ki pa nima potrebnega strokovnega kadra, pa še to le za prve štiri razrede. Pouk se vrši v kombiniranih oddelkih za 1. in 3. razred ter 2. in 4. razred skupaj. Če pogledamo, kakšna škoda nastaja s tem, da tem otrokom ne nudimo možnosti popolnega šolanja lahko ugotovimo, da je mnogo rentabilnejša investicija v te stroke sedaj, kot pa da bi jih morala družba preživljati vse življenje, ker bi bili stroški zanje v tem primeru mnogo večji. Če jim ne bi nudili potrebne pouka, bi lahko ostali vsaj nekateri stalni duševni invalidi.

V posebno šolo se sprejemajo otroci z motnjami v duševnem razvoju. Sprejemajo se po pri-

poročilu posebne strokovne komisije. Posebna šola skrbi, da se pri duševno manj razvitih otrocih kar najbolj razširijo nagnjenja in možnosti ter omili ali odpravijo posledice razvojnih motenj ali hib v razvoju.

Posreduje temelje socialne vzgoje in sodobne splošne izobrazbe ustrezno njihovemu razvoju, posreduje učencem učno gradivo in gradivo za ostale oblike usposabljanja ter jih navaja k razumevanju in smiselnemu uporabljanju pridobljenega znanja ter privad.

Šola tudi pripravlja, usmerja in usposablja nerazvite otroke za dela in poklice, ki ustrezajo njihovim nagnjenjem in možnostim ter jim skuša omogočiti, da se bodo mogli koristno in aktivno vključiti v gospodarsko in družbeno življenje v skladu z njihovimi sposobnostmi. V ta namen pomaga staršem ali skrbnikom z nasveti pri pravilni vzgoji teh duševno manj razvitih otrok.

Otroci, ki so doslej hodili v posebno šolo v Domžalah, bodo z novim šolskim letom prešolani na Homec, nekateri se bodo lahko vozili z vlakom, za druge bo urejen internat, v katerem bodo prebivali med tednom, čez nedeljo pa se bodo vračali na domove.

Neuporabna zveza

V Domžalah imamo dve javni telefonski govorilnici, eno v središču mesta, druga pa ob zvezni cesti Ljubljana-Maribor. Žal sta telefonska aparata v obeh govorilnicah neuporabna. Kdor hoče v Domžalah iz teh govorilnic telefonirati, mora spraviti 20 dinarski kovanec zopet v žep, če mu ga aparat sploh vrne in se razočaran napotiti na pošto.

Telefonske naprave so nove, torej ni vzroka za izvor na iztrošenosti aparature. Vzroka sta predvsem dva. Uporabniki ne znajo ali nočejo telefona

pravilno uporabljati in ga pokvarijo, bodisi namerno ali nenamerno. Okvare nastanejo torej zaradi pomanjkljivega znanja ali pa iz objestnosti in malomarnega odnosa do splošne ljudske imovine. Ker sta oba javna telefona neuporabna, pričakujemo od vzdrževalne sekcije PTT prometa, da bodo celice kmalu popravili in usposobili za pogovore. Vsekakor bi bilo potrebno dati v celice tudi telefonski imenik! Občanom, ki teh naprav nočejo pravilno uporabljati oziroma uporabljajo telefonske celice za javna stranišča, pa priporočamo več obzirnosti, kulturnega odnosa do naprav, ki služijo nam vsem!

22. aprila so se v Domžalah pomerile najboljše ekipe z vseh sedmih osnovnih šol domžalske občine v spoznavanju poklicev. Vsako šolo je zastopala ekipa, ki so jo sestavljali po trije učenci. Najprej so odgovarjali na dve vprašanji, potem pa so se pomerili v ročnih spretnostih. Prvo mesto na tem tekmovanju je dosegla II. osnovna šola iz Domžal, drugo mesto ekipa iz Radomelj, tretje pa ekipa osnovne šole Mengeš.

Zmagovita ekipa II. osnovne šole se je v nadaljnjem med-občinskem tekmovanju pomerila z najboljšo kamniško ekipo in tudi tam zmagala. Vse tekmujoče ekipe so prejele lepe praktične in denarne nagrade.

Sodelovanje med kamniško in domžalsko mladino

Ze na seminarju za mlade odbornike, ki je bil pred nedavnim v Kamniku, so se člani obeh občinskih komitejev menili, da bi bilo potrebno tesnejše sodelovanje med mladino iz kamniške in domžalske občine. Tako sta se kmašu po seminarju sestala sekretariata obeh komitejev in izmenjala izkušnje ter se pomenila o nadaljnjem sodelovanju na vseh področjih. Menili so, da je največ možnosti za sodelovanje pri organiziranju raznih prireditev ob tednu mladosti, ob občinskih praznikih in podobno. Na idejno-vzgojnem področju bodo na skupnih sestankih izmenjali izkušnje, organizirali skupne seminarje, podobno bosta sodelovali šolski komisiji. Da pa ne bo vse skupaj ostalo samo na papirju, so se konkretno zmenili za več skupnih akcij. Največja, ki bo terjala tudi največ priprav, bo prav gotovo

proslava 25-letnice konference SKOJ na Veliki planini, ki bo 1. in 2. avgusta z velikim pohodom mladih planincev, tabornikov in članov mladinskih aktivov. Proslava bo obenem zaključek praznovanja občinskega praznika obeh občin.

Ze aprila bodo organizirali skupen brigadirski večer v Domžalah, v maju, za teden mladosti pa bodo organizirali več skupnih tekmovanj, med drugim tudi velik shod mladine iz večjih občin na Brdu, ali pa v Domžalah. Janija vsako leto bodo odslej tudi mladinke in mladinci domžalske občine sodelovali na tradicionalnem srečanju mladih iz cerkniške, kamniške, novomeške, kranjske in ribniške občine, ki bo letos v Novem mestu. Dobro bi bilo, če bi tudi sami aktivni obeh občin v bodoče med seboj tesneje sodelovali.

Taborniki v Domžalah

V nedeljo 5. aprila so se zbrali na radomeljski šoli taborniki iz Domžal in Radomelj. Na tem zboru so ustanovili samostojno četo tabornikov, ki je tako sedaj druga enota v občini.

Pristotnih je bilo 24 tabornikov iz Radomelj in 20 iz Domžal.

V uvodnih besedah je Janez Cerar, starešina tabornikov v

Domžalah, nakazal program taborniške organizacije in njen pomen za našo socialistično družbo.

Nato pa so si taborniki iz Radomelj izvolili svojo upravo in ime čete, ki jih bo spremljalo na vseh njihovih akcijah. Zaradi nadaljevanja partizanskih tradicij in dogodkov na Golčaju med NOB so si izbrali ime »Golčajska četa«. Po usta-

novitvi čete pa so ustanovili še zvezo tabornikov občine, ki bo imela dolžnost usmerjati in koordinirati delo enot na področju občine.

Taborniška organizacija v Domžalah vključuje vedno več mladine v zdravo in zanimivo taborniško življenje. Zaradi svoje vzgojne pomembnosti zasluži vso podporo občine.

Tudi RK ne zaostaja za drugimi množičnimi organizacijami v občini

Sedaj, ko so se vršili občni zbori in je bil položen obračun dela, smo lahko spoznali tudi aktivnost organizacije RK v občini Domžale. Ta človekoljubna organizacija nikoli ne počiva. Vedno skrbi za pomoč v nesreči in za prihodnost. O tem smo se lahko prepričali pri raznih delih in ob raznih prilikah, kot je bila organizacija krvodajalske akcije dvakrat v minulem letu, zbiranje pomoči za Skopje, organizacija zdravstvenih predavanj in tečajev, organizacija proslave ob dnevu krvodajalcev in ob 100-letnici RK ter še mnogo tekočih drobnih del.

Za tako pomembna dela pa je potrebno čimveč ljudi. Popularnost organizacije RK se je izkazala v času vojne in v prvem povojnem času, sedaj pa dobiva druge oblike naloge. O tej vlogi in teh nalogah pa je potrebno množice seznanjati. Na milijone je ljudi, ki so pripravljeni pomagati sočloveku v nesreči. Potrebno jih je le povabiti pa bodo ob potrebi z veseljem zgrabili za delo.

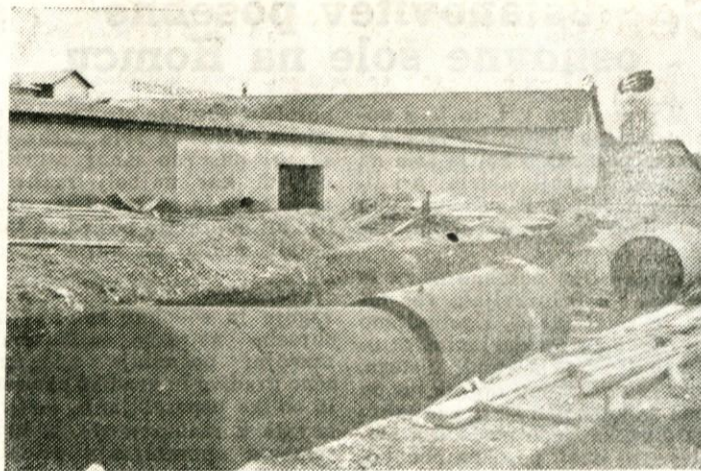
Občinski odbor RK s svojimi krajevnimi odbori se dobro zaveda, da je treba začeti pri mladini. V svoje vrste ima vključene vse učence osnovnih in drugih šol v občini. Uspeh ni izostal. Te mlade ljudi srečujemo pri vseh akcijah. Povsod sodelujejo z največjo zavzetostjo. Verjetno je, da jim bo ta vzgoja, ki je plod požr-

tovalnega dela njihovih voditeljev in pedagogov pustila stalno zavest »Pomagaj sočloveku v nesreči« in tako veliko pripomogla k vzgoji lika z novo socialistično moralo.

Podmladek RK osnovne šole v Mengšu poleg vseh akcij, ki jih prireja ob raznih prilikah, redno obiskuje ostarele tovariše v Domu počitka. Zelo slovesno pripravijo obisk vsako leto za prihod »Novega leta«. Ali si lahko zamislite srečo teh starčkov. Kar živahnejši postanejo, saj se ob malčkih počutijo počašчени, ko se jim vedno znova prihajajo zahvaliti za njihov trud in delo v dobi zmogljivosti. Ob zapetih pesmicah in zaigranih melodijah pa vedno slišijo šepet: »Vi ste storili vse za nas, da nam je sedaj lepo, mi bomo pa vaše delo nadaljevali«.

To ni materialna pomoč, to je nekaj več. Saj je človek živo bitje, ki ima zavest in potrebuje poleg drugih življenjskih dobrin tudi duševno hrano.

Lepo je biti član v taki organizaciji.

Združena kemična industrija Domžale bo prešla v novi kotlarni na kurjenje z mazutom, v perspektivi pa z malimi preureditvami na velenjski plin. Zaradi nemotenega obratovanja je potrebna zaloga 200 t mazuta, ki bo shranjen v dveh železnih cisternah. Cisterni slonita na betonskih podstavkih in bosta pokriti z metersko plastjo zemlje, poleg tega pa izolirani in ogrevani s paro. Zaradi ugodne lokacije bo autocisterna pripeljala mazut z glavne ceste na parkirni prostor. Mazut bo lahko tekkel po cevi naravnost v eno od obeh vkopanih cistern. S tem odpade vsako pretovarjanje. Iz cistern bo pogajala posebna črpalka mazut v rezervar kotlarne, od tu pa bo tekkel v gorilnik.

Okolica vkopanih cistern bo urejena z zelenicami in nizkim grmičevjem.

Šahisti dosegajo lepe uspehe

Že vrsto let v Domžalah deluje šahovski klub, ki se je razvil iz nekdanje šahovske sekcije »Svobode«. Pot, ki jo je prešel od ustanovitve do danes, ko zavzema v slovenskem šahu peto mesto, je bila zelo naporna, še vedno pa nima takih pogojev, kot bi jih glede na svoje mesto zaslužil.

Šahovski klub Domžale spada med najmočnejše slovenske tovrstne klube, saj ima v svojih vrstah okoli 60 aktivnih igralcev. Neorganizirano pa igra šah po njihovih ocenah vsaj še trikrat toliko pristašev te lepe igre. Nastopi so se vrstili v zelo velikem številu in skoraj ni bilo turnirja, na katerem ne bi

zasledili tudi udeležence domžalskega SK. Bili so na vseh tekmovanjih okrajne ter šahovske zveze Slovenije ter na raznih kvalitetnih turnirjih, kot v Portorožu ter na Bledu. Na Bledu so v letošnjem letu tudi dosegli enega največjih moštvenih uspehov, saj so v drugi skupini med 160 ekipami osvojili 1. mesto ter s tem kot edina zmagovita slovenska ekipa osvojili pokal. Letošnje peto mesto na prvenstvu Slovenije pa je le potrdilo visoko vrednost, ki jo domžalski šahisti imajo v slovenskem šahu. Bili so tudi že večkrat prvaki okraja, vrsto let pa so že prvaki zahodne slovenske cone.

SK pa ima tudi zelo dobre posameznike, ki vedno sodelujejo na različnih prvenstvih ter dosegajo lepe uspehe.

V lastni organizaciji pa vsako leto izvedejo sami različna tekmovanja v počastitev raznih praznikov. Letos so že drugič izvedli spominski turnir Hering-Zupančič. To sta bila namreč nekdanja igralca ter pobudnika šaha v Domžalah in Kamniku. Udeležba na tem kvalitetnem turnirju je bila letos izredno močna, saj so bili zastopani vidni slovenski šahovski tekmovalci. Vzoredno s tem glavnim turnirjem pa se odvija še stranski, na katerem sodelujejo predvsem starejši

šahisti, nekdanji vrstniki obeh slavljencev.

V želji, da bi čimveč mladine in drugih igralo šah, prireja SK v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine ter domžalskimi osemletkami vsakoletno prvenstvo osemletk, na katerem je letos nastopilo 36 ekip, dočim je na sektorskem prvenstvu, ki je zajelo tudi kamniške ter nekatere ljubljanske šole, sodelovalo 27 ekip. Na nekaterih šolah imajo že lastne šahovske krožke, ki jih vodijo člani SK Domžale.

Poglejmo katere probleme bi bilo potrebno rešiti, da bi naši šahisti lahko še bolje in uspešneje delali. Glavni in tako rekoč edini problem, ki ga imajo, je vprašanje prostora. Žalostno je, da ekipa, ki je peta v Sloveniji, nima lastnih igralnih oz. klubskih prostorov in tako nima možnosti, da bi se sestajala in načrtno vodila svoje delo. Razumljivo je, da se v takem položaju tudi še tako agilnih in sposobnih organizatorjev loti malodušje, ki se naših šahistov žal, vedno bolj loti.

Želimo jim lahko, da bi čimprej dobili nujno potrebne prostore, obenem pa, da bi tudi v bodoče tako uspešno delovali in vzgajali mladino, med katero je ta igra zelo priljubljena.

Anica gre k Titu v Beograd

Kot vsako leto bodo tudi letos naši pionirji ob svojem praznovanju »Tedna mladosti«, ki je namenjeno obletnici rojstva maršala Tita, prinesli tople pozdrave iz vseh republik svoje-mu ljubljensmu učitelju in voditelju.

Pionirji iz domžalske občine se vsako leto vesele tega dogodka in z radostjo pričakujejo, kdo izmed njih bo zaslužil to pohvalo in čast, da bo podal roko tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

Pred dvema letoma je bil

prav domžalski pionir Marinič tisti, ki je v imenu naše republike izrekel maršalu čestitke.

Izbrali smo ga v Ljubljani kot najboljšega pionirja v skupini, ki je odpotovala iz Slovenije v Beograd.

Letos bo zastopala pionirje domžalske občine pionirka Anica Brenčič, učenka 6. razreda stara 12 let iz pionirskega oddelka osnovne šole Dob. Odred, ki ga vodi sama, jo je izbral kot najboljšo učenko, dobro sošolko in marljivo načelnico.

Prepričani smo, da naša Anica dostojno zastopala in ji želimo v imenu vseh pionirjev domžalske občine najlepše srecanje s tovarišem Titom v našem glavnem mestu.

Cesta Drtija - Kandrše bo letos dograjena

Mnogo je bilo že napisanega, še več pa govornega o cesti, katere gradnja gre že v desetletja in za katere dovršitev je bilo vložena že mnogo denarja. Mnogo pikrih pripomb je že že padlo na njen račun in malo je še bilo optimistov, ki bi verjeli, da bo cesta sploh kdaj dograjena. Lani so sicer dela kar lepo stekla, in beli trak se je podaljšal že globoko v prelepo dolino Drtijišče, vendar so bila prekmalu ustajljiva, delavci pa so spet pobrali svoje orodje in odšli. Nedograjena sta ostala dva mostova in približno dva km ceste in to na najtežjem terenu. Čeprav so mnogi z vso gotovostjo zatrjevali, da za nadaljevanje gradnje v tem letu ni sredstev, so se dela na tem zadnjem odseku že pričela in sicer tokrat tako, da bo

do letos tudi zaključena. Mostova gradi Komunalno podjetje iz Hrastnika, ostali del ceste pa Cestno podjetje iz Ljubljane. Delavci pridno delajo in računajo, da bo cesta do avgusta v celoti dograjena in tudi tlakovana z asfaltom. Stroški za dovršitev ceste in tlakovanje bodo znašali preko 100 milijonov dinarjev, sredstva za to pa so že zagotovljena. Tako bo moravški kot dobil svojo prvo moderno asfaltno cesto, ki bo ta prelepi predel približala turizmu, obenem pa tudi omogočila boljšo in krajšo zvezo Zasavja z Ljubljano in Gorenjsko, do polnega pomena in vrednosti pa bo prišla šele takrat, ko bo urejena tudi cesta Želodnik-Moravče. Upajmo, da tudi na modernizacijo te, za Moravče prepotrebne ceste ne bo treba več predolgo čakati.

DOPIS »S PODEŽELJA«

Občani vneto in z zanimanjem sledijo gospodarskemu razvoju komune, zlasti tudi našega mesta Domžal. Po obširnem razpravljanju o statutu občine sedaj razpravljajo o formiranju Krajevnih skupnosti, kje povsod naj bi bile in kakšne kompetence naj bi imele, kakšni naj bi bili njihovi statuti. Kdaj bodo te Krajeвне skupnosti tudi v resnici zaživele, jih seveda tudi zanima ker Krajevnih odborov sedaj ni več. Vsekakor bo treba prav pri ustanavljanju Krajevnih skupnosti upoštevati zbere volivcev in njih sklepe, če hočemo, da bodo te Krajeвне skupnosti res uspešno delale.

Naši davkoplačevalci v hribovitih predelih so z zadoščenjem in hvaležnostjo sprejeli vest o uvidevnosti davčne komisije, ki je mnogim znižala oziroma odpisala del davčnih dajatev, čeprav je nekatere, ki so bili prav tako upravičeni na znižanje dajatev, spregledala.

Precej negotovanja po občini je zaradi pomanjkanja mesa. Mnenja so, da bi tega pomanjkanja ob pravi organizaciji ne smelo biti. Zakaj pa je bilo pred leti mesa povsod dovolj.

Naši občani, ki prihajajo v Domžale, se sprašujejo, kaj pomeni ta ali ona gradnja v našem mestu. Da se danes gradi velik komunalni center sredi mesta, o tem je bilo v »Občinskem poročevalcu« že precej pisane, manj pa o tem, zakaj ga gradimo in čemu bo služil.

Da je potrebno, je jasno, saj Domžalčani nimajo primernih prostorov za vsakoletni potrošniški sejem, za razne gospodarske in kulturne prireditve. Poleg lepe stavbe Zavoda za socialno zavarovanje pa že raste tudi novo poslopje domžalske pošte. V planu je gradnja zdravstvenega doma. Ni pa še predvidena gradnja novega gasilskega doma, ki ni prav nič manj važna kot ostale gradnje. Če pogledamo sedanji gasilski dom v Domžalah s podrtim stolpom, je to prava sramota za vse mesto. Mnenja smo, da je tudi požarnovarnostna služba za ohranitev našega ljudskega premoženja velike važnosti.

Z gradnjo novih stolpnice se bo pomnožilo število trgovskih lokalov in stanovanj. Le žal, da so ta stanovanja za premnoge predraga. Pogoji za nakup dvo- ali trosobnega družinskega stanovanja so tako hudi, da jih je nemogoče izpolniti družinskemu poglavarju z veččlansko družino in eno samo plačo. Kje naj tak interesent spravi skupaj kar cel milijon? Za koga se potem grade ta stanovanja? Drugače je za delavce v tovarnah, ki jih pri gradnji ali nakupu podpre tovarna. Kako naj pristopi k temu npr. občinski uslužbenec ali prosvetni delavec? Tudi to je problem, ki da misliti marsikomu od nas. Zadovoljni so danes lahko le tisti, ki so ob pravem času pristopili k privatni gradnji in si tako ustvarili svoj dom A vsem to ni bilo dano.

Tovarna TOKO v Domžalah je preuredila svoje dvorišče, adaptirala del tovarniških prostorov, zgradila novo vratarnico in premestila vhod v tovarno. S tem je precej pripomogla tudi k lepšemu izgledu okolice tovarne in tega dela Domžal

Ze mnogo let stoji na Hromcu nedograjen Zadrudni dom. Z ob časa je že precej načel to, še nedokončano gradnjo, krajevne množične in politične organizacije pa so brez lastnih prostorov. Ali ni škoda, da to poslopje propada? Ali res ni nikdar, ki bi ga znal koristno uporabiti?

Iz Mengša prti Mostam in dalje do Brnika in Kranja se že vije nova, asfaltirana avtomobilska cesta. Kmalu bo tudi s te strani Kranj dosegljiv po moderni cesti. Kaj pa del ceste skozi Mengeš? Tudi ureditev tega kratkega odseka je nujna!

ZDRUŽENA KEMIČNA INDUSTRIJA DOMŽALE

vabi dijake

in študente

ki žele

postati

bodoči

sodelavci

našega

podjetja

da se udeleže razpisa za dodelitev štipendij v šolskem letu 1964/65. Po končanem študiju vas pričakuje kolektiv, v katerem se boste prav gotovo dobro počutili — pod pogojem, da izpolnite naša pričakovanja. Naše podjetje vam lahko nudi vse možnosti vaše bodoče osebne afirmacije, če se boste z vso ljubeznijo odločili za eno navedenih strok:

KEMIJA :

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, 2 štipendiji;
Tehnična srednja šola — oddelek za kemijo, 6 štipendij,

EKONOMIKA :

Ekonomska fakulteta, 2 štipendiji;
Višja komercialna šola (I. stopnja), 2 štipendiji;

ELEKTROTEHNIKA :

Tehnična srednja šola — oddelek za jaki tok, 1 štipendija;

PROIZVODNJA :

Srednja delovodska šola, 3 štipendije;

DRUŽBENE SLUŽBE :

Višja šola za socialne delavce, 1 štipendija;
Višja šola za varnostne tehnike — 1 štipendija.

Vloge sprejema kadrovski sektor podjetja do 31. maja 1964.

Vlogi priložite: polletno spričevalo oziroma potrdilo o vseh doslej opravljenih izpitih z ocenami;

potrdilo o premoženjskem stanju in višini osebnih dohodkov staršev;

mnenje uprave šole.

Kandidati bodo o rešitvi vlog pismeno obveščeni najkasneje do 1. julija 1964.

Prednost pri dodeljevanju štipendij imajo dijaki in študentje z območja domžalske občine.

Odkritje spomenika v Lukovici

Za praznik dela 1. maj so v Lukovici odkrili spomenik žrtvam fašističnega nasilja. Spomenik v obliki kvadra z imeni 23 žrtev iz Lukovice in okoliških vasi stoji pred zadružnim domom tik glavne ceste Ljubljana-Maribor. Pri njegovi postavitvi je krajevni organizaciji Zveze borcev Lukovica materialno pomagala največ občinska zveza združenj borcev.

Na dan odkritja so se že zgodaj zbrali pred spomenikom gostje in domačini ter svojci padlih žrtev. Mladinci aktiva Lukovica so lepo uredili okolico, s hiš so visele zastave. Na častni straži pa so stali pionirji in mladinci osnovne šole.

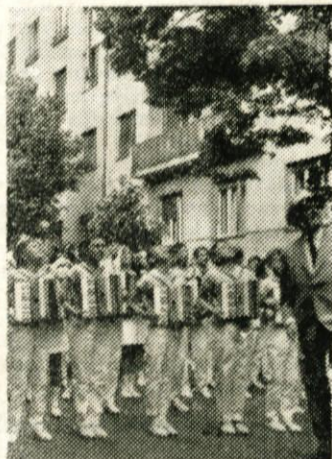
Spomenik je odkril narodni heroj Franc Avbelj-Lojko, ki je v svojem govoru poudaril velike zasluge prebivalcev Črne grabe za razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v tem delu Slovenije.

Krajevna organizacija ZB je prevzela po odkritju spomenik v svoje varstvo, mladinci in pionirji pa so svečano obljubili, da bodo spomenik čuvali bodočim rodovom v spomin in opomin, ka je vojna.

V kulturnem programu so nato sodelovali cimbani in pionirji, moški pevski zbor iz Lukovice in domžalska godba na pihala. Popoldne pa je bilo v domu partizansko srečanje.

Naši harmonikarji na prvomajski paradi v Beogradu

so prišli gledat parado. Srečevali smo mornarje, letalce, stare borce, osvoboditelje Beograda, člane delovnih kolektivov v enotnih uniformah z rdečimi nageljni v gumbnicah, vse veselo, vse praznično razpoloženo. Hiše so bile okrašene s cetjem, zastavami, transparenti, vsak je hotel čim lepše okrasiti svoj dom. Ker je prejšnji dan deževalo, je bilo jutro hladno in ker smo morali dolgo čakati na odrejenem mestu, se je morala mladina malo razgibati, vmes pa so še enkrat odigrali za nastop predvidene pesmi. Okrog pol desetih pa smo se pripravili na nastop.

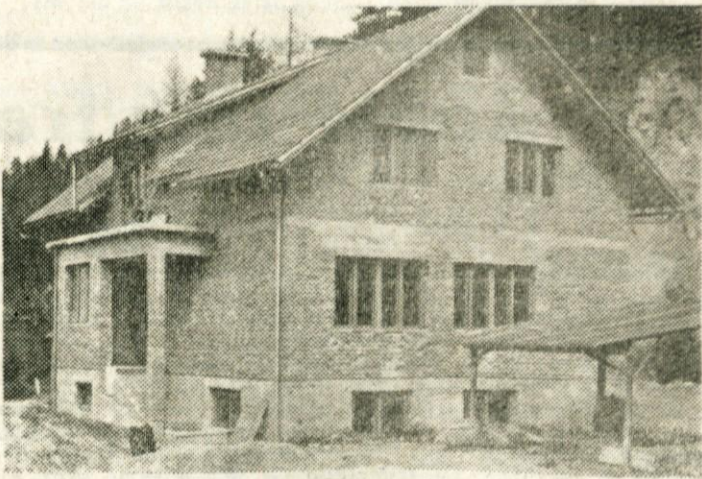
Res lep je bil pogled na 170 harmonikarjev, ki so nastopili na tej paradi in kar si mora naš Zavod za glasbeno vzgojo in naša občina šteti v posebno čast, med temi 170 nastopajočimi je bilo kar 43 harmonikarjev iz domžalske občine, ki so igrali na harmonike naše domače tovarne Melodija iz Mengša, pa tudi slamniki, ki so jih imeli vodje Kuhar, Vidmar in Hlabe so bili izdelki tovarne Universale iz Domžal.

Prekrasen je bil pogled na tolikšno število harmonikarjev, ki so pa tudi zares lepo izvajali pesmi »Hej brigade«, »Lepo je v naši domovina biti mladec in »Pesem o Titu«. Ze takoj ko so se pojavili na Bulevaru revolucije nekaj 100 metrov pred častno tribuno, so bili deležni burnega aplavza. Največji aplavz so pa dosegli, ko so se ustavili pred tribuno in pričeli igrati. S kakšnim veseljem in ponosom so nato zopet s pesmijo odkorakali naprej skozi ogromno množico, ki je bila zbrana na obeh straneh Bulevarja in jih še dobra dva kilometra dalje od tribune burno pozdravljala. Vsak harmonikar, ki je sodeloval v tej paradi, teh vtisov prav gotovo ne bo zlepa pozabil.

Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana je pred dobrim mesecem obvestil Glasbeno šolo, da bodo v letošnjem prvomajskem sprevodu v Beogradu sodelovali tudi harmonikarji iz Slovenije in sicer 160 po številu, od teh skoro polovica iz Domžal. Po vestnih pripravah in ureditvi vsega potrebnega je bila v sredo popoldne pred 1. majem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani generalka, zvečer pa nas je proti prestolnici odpeljal brzovlak. Mladina kar ni mogla zaspati, saj je že težko pričakovala, da vidi tov. Tita in mu zaigra nekaj partizanskih pesmi. V Beograd smo prišli ob sedmi uri zjutraj. Tu so nas že pričakovali avtobusi, ki so nas popeljali do vajenskega doma izven centra mesta. Ob treh je bila kratka skupna vaja, ki jo je dirigiral Janez Kuhar. Z izvajanjem je bil nad vse zadovoljen. Zjutraj na dan 1. maja so nas že čakali avtobusi. Vsak je vzel svojo harmoniko. Avtobusi so se le težko pomikali do predvidenega mesta, kajti na ulicah je bilo ogromno ljudi, ki

Ob 20. obletnici ustanovitve službe notranje varnosti je bila v soboto, 9. maja dopoldne na pokopališču v Dobu spominska svečanost ob grobu Stefana Oreška, ki je prav pred 18 leti, 9. maja 1946, kot organ službe notranje varnosti tragično preminil pri opravljanju službene dolžnosti v Razdrtem pri Postojni. Svečanosti so se poleg sorodnikov udeležili tudi kapetana I. klase Dragan Starčević in Franc Znidar, narodni heroj Franc Avbelj — Lojko, načelnik oddelka za notranje zadeve Alfonz Avbelj — Savo z uslužbenci, zastopnik krajevnega organizacije Zveze borcev Dob, učenci in učiteljsko osnovne šole Dob ter mnogi občani. Spominski govor je imel predstavnik JLA kapetan Franc Znidar, ki je zatem položil venec skupaj s kapetanom Draganom Starčevićem. Venec je položil na grob tudi zastopnik krajevnega organizacije Zveze borcev Dob. Na svečanosti so sodelovali še pevski zbor in recitatorji dobske osnovne šole.

V počastitev 20. obletnice ustanovitve službe notranje varnosti je predsednik občinske skupščine Domžale Jože Pogačnik v ponedeljek, 11. maja sprejel uslužbenca LM, uslužbenca oddelka za notranje zadeve pri občinski skupščini, bivše pripadnike VOS, VDV in OZNA ter svojce padlih pripadnikov teh varnostnih služb.

Češnjice nad Blagovico so dokončno dobile novo šol. Poslopje sicer še ni povsem dograjeno, vendar so se otroci že preselili iz dosedanjih zasilnih prostorov v novo, svetlo in zračno učilnico. V letošnjem letu bo poslopje v celoti dovršeno in v kolikor bo skrbno vzdrževano, bo lahko prebivalcem okoliških vasi v ponos

Po kosilu smo z avtobusom odšli še na Avalo in si ogledali spomenik neznani junačku. Občudovali smo mojstrovino kiparja Meštroviča, občudovali pa tudi ogromni televizijski stolp, ki je še v gradnji.

Zvečer nas je vlak spet popeljal proti domu. Mladina, polna vtisov, je tokrat na vlaku spala, doma pa ni bilo kraja pripovedovanju o vtisih in doživetjih, ki bodo vsem ostali nepozabni.

Ne uničujmo skupne lastnine

Ceprav majski prazniki predstavljajo sprostitev za vsakega delovnega človeka in tudi določeno veselje, vendar se moramo zavedati, da na praznik dela ne smemo počenjati vsega, kar komurkoli pade na misel. Žalostna bilanca prvomajskih praznikov v Domžalah je precej porazna, mislim glede ureditve cest in tudi objektov in naprav, ki bi naj dajale boljši videz samim Domžalam. Potrgane košarice za odpadke, pohojene zelenice, razbita okna itd. brez dvoma ne dajejo drugega spričevala tistemu, ki na

ta način kaže svoje junaštvo. Mogoče se premalo zavedamo tega, da vse te naprave in tudi zelenice sami plačujemo in da sami uničujemo tisto, za kar moramo v obliki samoprispevka dajati skupnosti zato, da bi bil izgled našega mesta lepši. Mislimo, da bi morali organi varnosti take ljudi, ki uničujejo družbeno premoženje in tudi premoženje privatnikov krepkeje kaznovati in da bi morale tudi šole mladino pogostejše opozarjati, da ne bi uničevala zelenic ob Ljubljanski cesti.

Pipanove mame ni več

10. aprila je umrla Pipanova mama iz Žej, znana po svoji dobroti in radodarnih rokah, zavedna Slovenka, ki je vseskozi podpirala partizansko borbo. Ko se je njen mož priključil partizanskim enotam, je ostala sama s številnimi otroki in se prebijala skozi življenje med okupacijo.

Mnogokrat je stala pred okupatorjevimi vojaki, ki so prihrumeli proti Trojici in iskali partizane, terorizirali domačine, zlasti žene, ki so imele moč v NOV. Težko prebijanje skozi življenje, garanje na skromnem kosu zemlje, velike skrbi in teror med vojno, so napravili svoje. Zbolela je in smrt je pretrgala nit življenja te dobre žene, matere in tovari-

šice, ki je nahranila toliko partizanov. Imela je lep pogreb.

Mnogo je bilo prijateljev, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, pogrešali pa smo nekaj. Ali ne bi bilo prav, da bi krajevna organizacija Združenja ZB svoji članici, partizanski materi, spregovorila nekaj poslovnih besed, ki jih je prav gotovo zaslužila? Pravimo, partizanski materi, to pa zato, ker ni odšel od hiše nobeden partizan lačen.

Ali smo res pozabili na tiste, ki so nas podpirali, obveščali in hranili v najtežjih časih?

Pipanovo mamo, ki nam je vselej nesebično pomagala, bomo partizani ohranili v trajnem spominu.

»Tehniko mladini« Uspeh pionirskih iger

Ze drugo leto trajajoče Pionirske igre pod geslom »Tehniko mladini«, so v polnem teku tudi v naši občini. Stevilčno zelo močan odbor, sestavljen iz vseh zastopnikov organizacij Ljudske tehnike, Zveze prijateljev mladine, družbenih organizacij in tovarn, se trudi, da bi program čim bolj uresničil in dal mladini tiste najosnovnejše pogoje, da bi si svoje tehnično znanje resnično izboljšala in utrdila.

Delo občinskega odbora JPI je razdeljeno na več komisij. Vsi člani odbora delajo v teh komisijah, pritegnili pa so še druge sodelavce. Najboljša med vsemi je brez dvoma — **prometna komisija** — v kateri so zastopana vsa Avto-moto društva v občini. Ta komisija je do sedaj priredila več tekmovanj s testiranjem učencev osnovnih šol. Uspešni odgovori učencev so jim priborili legitimacijo o opravljenem kolesarskem izpitu. Po vseh šolah je tudi tekmovanje v izdelavi prometnih znakov iz lesa za vsako učilnico. Pisali so tudi naloge o zboljšavi prometa v občini. V načrtu je nabava uniform za prometnike-pionirje, ki vestno opravljajo svojo službo za obvarovanje svojih sotovarišev pred prometnimi nesrečami. **Komisija za modelarstvo** je preko Kluba mladih tehnikov na I. osnovni šoli v Domžalah izvedla tekmovanje z modeli motornih čolnov in jadrnic ter zmajev in letalskih modelov. Zlasti so se v tej panogi uveljavili učenci I. osnovne šole v Domžalah in osnov-

ne šole v Moravšah, ki imata nekaj prav dobrih modelarjev.

Radioamaterska komisija je organizirala med šolami šahovski match na UKV, ki je prav dobro uspel. **Kmetijska in fotoamaterska komisija** pa se nikakor ne moreta razživeti in bo v bodoče delu teh dveh komisij treba posvetiti mnogo truda.

Namen JPI je dvigniti raven tehničnega pouka na osnovnih šolah v občini. To pa bo mogoče uresničiti le z dobrim strokovnim kadrom in opremljenimi delavnicami. V naši občini sta na vidku šele dve res primerni delavnici v vseh 21 šolah. Zainteresirati bo treba odgovorne organe, da poskrbe za primerne pogoje za tehnično vzgojo v vseh šolah domžalske občine.

SINDIKALNA ŠOLA V IZOLI

Delavska univerza Domžale je skupaj z Občinskim sindikalnim svetom organizirala seminar za člane samoupravnih organov pod naslovom »Sindikalna šola«. Posamezne gospodarske organizacije so organizacijo tega seminarja vzele za razumevanjem na znanje, saj bo pripomogel k temu, da se bodo člani samoupravnih organov spoznali z občinsko gospodarsko in družbeno problematiko. Na seminar pa so poslale svoje predstavnike tudi gospodarske organizacije iz kamniške občine. Jeseni, v novi izobraževalni sezoni bi bilo verjetno lahko še več takega sodelovanja.

Zobje in zdravje

Dr. Velimir Vulikić — stomatolog

1. Uvod

Na kratko bi omenil, da je med človekom pred 4000 in več leti in sedanjim nastala razlika v razvoju celotnega telesa, kot tudi posameznih organov, zlasti v območju glave. Pračlovek je imel veliko bolj razvite čeljustne in lične kosti, pa manjšo lobanjo. Od takrat dalje lobanja raste, čeljust in lične kosti pa zaostajajo v razvoju. Pračlovek je imel 44 zob, pozneje se je to število reduciralo na 36 (toliko jih ima sedaj opica), sedaj pa jih ima človek le še 32. Vzrok za tako redukcijo zob, čeljusti in ličnih kosti je spreminjanje načina življenja. Včasih so zobje in čeljusti služile za lov, žvečenje surove hrane, obrambo itd. Pri civiliziranem človeku so veliko teh funkcij prevzele roke in stroj. Pri človeku je samo lobanja (možganski oklep) v odnosu do celotnega telesa relativno večja kot je bila nekoč. Zato so tudi možgani večji in tehtajo tudi do 2 kg. Pri živalih je razmerje med lobanjo in možgani veliko večje. Konj npr. tehtaja nekaj sto kg, njegovi možgani pa so zelo majhni.

Redukcija čeljusti in zob po velikosti in

število je še vedno v teku. Ni redek slučaj, da »modrostni« zob sploh ne zraste. Za organizem postaja čedalje manj pomemben in bo zato sčasoma izginil, kot to izginja slepič in še nekateri ogani.

2. Zobje in prebava

Vloga zob je za pravilen razvoj organizma in za njegov obstoj sila pomembna, veliko večja kot si to na prvi pogled mislimo. Kot je znano, so usta začetni del prebavnega traka. V njih so zobje, jezik, slina, ki priteka iz žlez ustnega dna in priušesnih žlez in ogromno število klic in bakterij. Gledano od zunaj so usta ogledalo človekovih lastnosti kot npr. lepote, značaja, psihičnega in zdravstvenega stanja itd. Z ustnicami izražamo veselost, otožnost, prezir, cinizem, resnost in podobno. Ženske pa jih uporabljajo tudi v lepotne namene.

Zdravi zobje hrano dobro prežvečijo in premeljejo. Pomešana s slino pride v želodec, ki jo prebavi, črevesne stene pa hranilne snovi vsrkajo in dovajajo krvi. Prvi pogoj, da ta proces v redu teče, je, da so zobje polnoštevilni in zdravi. Kaj se

dogaja, če zob ni dovolj ali če so bolni? Hrana se ne more v zadostni meri prežvečiti, pa tudi ne prepojit s slino, v kateri so prebavni sokovi, podobni tistim v želodcu in pride neprežvečena in še v kosih v želodec. Taki kosi hrane pa želodec obremenjujejo. Ta se skuša tej spremembi prilagoditi in, da bi bila prebava čim popolnejša, izloča več sokov in čisto tudi kisline, kljub temu pa je ne more dovolj prebaviti in ona potuje po črevesju slabo izkoriščena. Zlasti je slabo izkoriščena vegetativna hrana kot npr. solata, jabolka, fižol itd. Povečano izločanje želodčne kisline pa začne načenjati želodčno sluznico in tako pride do rane na želodcu. Taka rana bo nastala veliko prej, če zobni bolnik uživa alkohol in nikotin. Niso redki primeri, da tako stanje preide v rakasto obolenje želodca. Razumljivo je, da tak bolnik hira, išče pomoč pri zdravniku ali zobozdravniku, vendar je sedaj zdravljenje komplicirano in dolgotrajno. Posledice prvotnega obolenja (bolni in pomanjkljivi obje), kot rečeno, prehajajo iz ene v drugo skrajnost: bolezen prebavil, nezmožnost za delo, obremenitev zdravstvene službe, zmanjšani osebni zaslužek, zmanjšan zaslužek podjetja in skupnosti itd.

Pri taki bolezni bi bilo zdravljenje želodčne rane ali splošnega počutja organizma brezuspešno. Najprej je namreč treba odstraniti vzrok bolezni, to pa je zdravljenje zob in nameščanje manjkajočih.

Podobna misel v treh šolskih nalogah

V nekem razredu II. osnovne šole v Domžalah so pisali šolsko nalogo o športu.

Zaradi zanimivih, mnogo poznanih pa nikoli javno obravnavanih vprašanj smo se odločili, da tri take naloge v celoti objavimo (op. ured.).

VCASIH MI JE TEZKO

»Človeku je težko takrat, ko ne doseže, kar je hotel, na kar je vedno mislil, za kar se je trudil, takrat — ko je razočaran nad vsem.

Tudi jaz sem razočaran, ker bi se rad razvil v dobrega šahista, toda — nimamo dobrih pogojev za to. Prejšnje leto sem imel zelo dobre pogoje, zato sem dosegel tudi lepe rezultate. V šoli sem lahko treniral z močnimi nasprotniki.

Velikokrat se učim doma šahovske otvoritve in končnice, toda s takim načinom treninga ne morem nič doseči. Imeti moram nasprotnike, s katerimi bi vedno treniral. V šoli zelo malokrat igram. Skoraj vsak, ki je lansko leto rad igral šah, gre zdaj raje na nogometno igrišče. To tudi razumem, saj vem, da se je bolje poditi za žogo kot pa misliti pri šahu.

Zelo se jezim na »Zvezo za telesno kulturo« v domžalski občini. Ne morem razumeti, da lahko podpirajo košarko, nogomet itd., pri tem pa pozabijo na druge športe in tako tudi na šah. V Domžalah je močan šahovski klub, toda nima prostora, kjer bi šahisti trenirali. Lahko se jezim, če pomislim, da imajo v drugih krajih znatno boljše pogoje za šah.

To bi se dalo urediti, toda ne najde se nobeden, ki bi javno kritiziral.

Upam, da drugo leto ne bom razočaran. Zaradi slabih pogojev za trening se bom vpisal v ljubljanski šahovski klub »Novinar«, ki ima — kot slišim — odlične pogoje za redni trening.

VCASIH MI JE TEZKO

Moja največja bridkost je podcenjevanje. Bodisi v športu ali v javnem življenju.

Letos sem se vpisal v NK Domžale. Z veseljem sem hodil na treninge. Imel sem zelo veliko tremo, zlasti, ko sem moral zadrževati najboljše napadalce članskega moštva. Veselilo me je krilo (postava v nogometni enajstorici, op. ured.) toda ubogal sem, kar so mi rekli nadrejeni igralci.

Preselil sem se v obrambo.

Če mi je ušel kakšen igralec v šestnajstec, sem bil deležen vsega (npr.: riba, osel, trot itd.). To me je tako razžalostilo, da nisem imel več veselja do igranja. Saj brez volje ne moreš nikdar dobro igrati nogometa. Po vsakem treningu sem se žalosten vračal domov.

Bal sem se prihodnjih treningov. Prišla je nedelja. Morali smo igrati v Hrastniku. Preden smo se odpeljali z avtobusom, sem vprašal kapetana, če bom lahko igral. Odgovoril mi je, da (bol) je dovolj drugih. Vedel sem, kdo so ti drugi. Bili so to njegovi najboljši prijatelji. Ker vem, da bom zopet razočaran,

si ne upam hoditi več na treninge niti na tekme.

Dobro torej vem, kaj pomeni biti težko, zato sem raje doma brez skrbi, da ne bom zopet žalosten.

KAM BI POTOVAL

»Vsak dan premišlujem, kam bom potoval, ko bom velik. Vleče me v Italijo.

V Italiji je glavno mesto Rim. V tej državi je še veliko večjih mest. Mene vleče v mesto Torino. V tem mestu je nogometno moštvo »Juventus«. K njemu bi šel rad za vratarja. To moštvo je prvo v državi. Moštvo namreč kupuje igralce po celem svetu. Berem v časopisu, kako se imajo dobro tam igralci. Tam bi si kupil avto in srečno živel. Vsak ponedeljek bi se vračal domov. S seboj bi vzel tudi svojega prijatelja.

Italijani so zelo dobri nogometaši. Med temi igralci bi bil rad tudi jaz. V Italiji je tudi naš slavn nogometaš Zebec. Jaz pa bi bil rad na njegovem mestu. Tam bi igral za denar, ne pa tako kot v Domžalah. Po igrišču se pojaš gor in dol, pa ne veš zakaj. V Italiji bi igral za denar in kruh. Italijanski nogometaši so poklicni in si s tem služijo kruh. Tudi jaz bi rad postal poklicni nogometaš. Nogomet bi igral 10 let, potem bi pa bil kot gledalec. Kmalu bi postal star in moja kariera bi šla h kraju.

Vem, da je to slab poklic, a jaz bi rad vseeno postal nogometaš.

Pripiš uredništva:

Če komentar manjka, ga bomo objavili v prihodnji številki!

V podružnici Narodne banke v Domžalah ob sobotah ne delajo

V podružnici Narodne banke v Domžalah je delovni kolektiv sklenil, da bodo v smislu navodil v zvezi s prehodom na 42-urni delovni teden in z namenom, da bi zaposlenim, ki so v glavnem žene, zagotovili še en dela prost dan v tednu, delali samo pet dni v tednu, sobota pa bo dela prost dan.

Da pa bo kljub temu izpol-

njena 42-urna delovna obveznost, bodo poslovali vsak dan od ponedeljka do vključno četrтка od 6. do 15. ure, ob petkih pa od 6. do 14. ure.

Ob sobotah bo podružnica Narodne banke v Domžalah zaprta in ne bo niti dežurne službe.

Novi razpored dela velja že od 11. maja dalje.

Ko je ta oblika zdravljenja končana, takrat šele bo možno uspešno zdraviti tudi rano na želodcu in druge bolezni.

V drugem primeru pa so lahko zobje zdravi in polnoštevilni. Takrat je omenjenim problemom vzrok rana ali kakšna druga bolezen mesa okrog zob, ustne sluznice, boleznj kosti čeljusti, mišičja ali čeljustnega sklepa. V tem primeru je žvečenje hrane zaradi bolečin otežkočeno in pomanjkljivo, posledice pa so iste kot prej. Poznam tovariša srednjih let, iz Domžal, ki je leta in leta bolehal zaradi rane na želodcu. Sama kost in koža ga je bila. Ker ni imel skoraj nobenega celega zoba, se je hranil izključno s tekočo hrano. Cesto je tožil, da bi rad jedel solato, pa je ne more ker nima zob. Operiral je omenjeno rano in namestil vse manjkajoče zobe. V nekaj mesecih se je tako popravil, da ga na prvi pogled ni bilo spoznati. Sedaj uspešno prebavlja ne samo tekočo, ampak tudi trdo hrano, in se dobro počuti.

Na prej opisani način prizadeta prebava ima za posledico tudi zmanjšano dovajanje ruda, vitaminov, maščob, beljakovin, sladkorja in drugih hranil, brez katerih organizem slabi, je manj odporen proti raznim boleznim itd.

3. Fokaloza

Gnili zobje lahko predstavljajo veliko nevarnost za človekovo zdravje in življe-

nje. Veliko reumatikov, srčnih, ledvičnih in drugih bolnikov se je pozdravilo šele takrat, ko so sanirali zobe (porušili ostanke gnilih zob in pozdravili tiste, ki so se dali pozdraviti).

Vsak zob ima zvezo z vsakim delom telesa. To je razumljivo, ker tudi v zob prihaja in odhaja kri kot tudi živci in mehanizmi. Ko zob začne boleti, to skoraj vedno pomeni, da je gniloba že v bližini živca. Če se tak zob pravočasno ne popravi, gnilobni povzročitelj kmalu uniči živce. Sedaj gniloba, v kateri je velik odstotek bakterij in klic, hitro potuje skozi kanal odmrlega živca in se zasidra na vrhu korenine. Tam se začne »boje« med organizmom »obrambo« in to vsebino. Navadno »zmaga« ta umazana vsebina in se začne razraščati rana (granulom), v kateri je gnoj. Ta rana se z gnojem včasih širi in na tej poti razjeda kost čeljusti in dela velike votline. Včasih je ta votlina tako velika, da se npr. spodnja čeljust, že pri navadnem žvečenju hrane prelomi.

Veliko hujši so primeri, če taka vsebina (gnoj s kužnimi klicami) prodre v kako krvno žilo in po njej potuje, dokler se kje ne ustavi. Tam kjer se ustavi, je žarišče nove bolezni. Kot omenjeno so ta mesta najčese srce, ledvice, sklepi, pljuča itd. Tako novo bolezen je nemogoče pozdraviti dokler se ne odstrani bolni zob, ker gnojna vsebina stalno po krvi doteka v to bolno mesto.

Niso redki primeri, ko se taka gnojna vsebina zoba izlije skozi čeljust in kožo nazven, ali pa navznoter v ustno votlino. Skozi kanalček se stalno izceja gnoj in to traja vse dokler se tak zob ne odstrani. Na licu ostane le večja ali manjša brazgotina, ki kazi obraz.

Iz povedanega je razumljivo, zakaj zobozdravnik že ob prvi ordinaciji zahteva od pacienta privoljenje za ruvanje takih zob. Cesto se zobni bolnik upira takšni zahtevi zobozdravnika, kar pa ni utemeljeno. Dolžnost zobozdravnika ni samo plombaranje ali nameščanje novih zob, ampak v prvi vrsti čuvati zdravje bolnika. Naj omenim še to, da je v vseh zobnih ambulantah, iz razumljivih strokovnih razlogov ustaljen vrstni red zdravljenja in sicer: ruvanje propadlih zob, čiščenje zobnega kamna, zdravljenje in plombaranje in nazadnje, če je treba, nameščanje novih zob. Seveda to je samo ožje področje zobozdravniškega dela. V širše področje pa sodijo razne operacije, ortopedsko zdravljenje zob, čeljusti itd. Ko sedaj poznamo vrstni red zdravljenja in ga tudi razumemo, upam, da bo odslej nesoglasij in nepotrebnega godrnjanja manj, kar bo v obojestransko korist. V veliko zadovoljstvo zobozdravniku je, če mu uspe očuvati in okrepiti bolnikovo zdravje, bolnikovo iskreno priznanje za ta trud in uspeh pa je več vredno kot pa na skrivaj podarjena klobasa.

Na pohodu »Po poteh partizanske Ljubljane« je sodelovalo 11 ekip domžalskih tabornikov. Od tega je ena ekipa nastopila na tekmovalnem pohodu na 25 km dolgi progi in osvojila 24. mesto, druge pa so sodelovale v množičnem pohodu na 15 km.

Kako poteka občinsko sindikalno prvenstvo

Prvenstvo, ki ga je organiziral Občinski sindikalni svet med domžalskimi delovnimi kolektivi, je v polnem teku. V nekaterih panogah so že znani končni zmagovalci, drugod, kot npr. v nogometu ter v odbojki in namiznem tenisu pa smo še le sredi največjih borb, ki bodo določile, kdo bo novi občinski prvak. Poglejmo sedaj, kdo so novi prvaki med delovnimi kolektivi in kako so potekale najzanimivejše borbe.

Med šahovskimi ekipami je po predvidevanjih osvojila prvo mesto Papirnica Količevo, ki je zbrala 20,5 točke, pred drugoplasirano ekipo Melodije s 14 točkami ter Združeno kemično industrijo, ki ima prav tako 14 točk, vendar slabšo razliko v medsebojnem srečanju z Melodijo. Četrto mesto pa je osvojil izobraževalni center ter peto mesto ekipa Vate. Zmagovalna ekipa je nastopila v postavi: Vavpetič, Laznik, Sonc, Milič, Koncilja, Dime, Skok.

Prav tako je zaključeno srečanje kegljačev, ki je bilo gotovo med najbolj zanimivimi, saj je nastopilo 15 ekip, ki so bile zelo močne in je tako prišlo do precejšnjih presenečenj. Prva tri mesta je osvojila Papirnica, ki je s tem pokazala, da ima res zelo močno ekipo in dovolj nadarjenih tekmovalcev. Zmagovalna ekipa v postavi: Lukman 620, Pančur, 571, Volčin 595, je dosegla rezultat 1786 podrtih kegljev, pred Papirnico I, ki je dosegla 1715 kegljev ter Papirnico III, 1641 kegljev. Najboljši rezultat med posamezniki pa je dosegel član Papirnice Lukman 620.

Trenutno so v teku še druga tekmovanja, kjer pa se igra po

liga sistemu. Nogometaši so v prvem kolu dosegli naslednje rezultate:

Papirnica : Sončnica 1:0

Mlinostroj : Vata 4:0

Kemična : Induplati 3:2

Vsa srečanja so bila prav zanimiva, opazili pa smo, da igralcem primanjkuje kondicije, kar je posledica tega, da so na tekmovanje premalo pripravljani.

V streljanju je trenutno v vodstvu odlična ekipa Mlinostroja, pred Induplati ter Papirnico. Tu je prišla najbolj do izraza neizenačenost tekmovalcev, saj se redno dogaja, da je razlika med prvim ter zadnjim tudi 50 in več krogov. Gotovo se bo ta rezultat do konca še spremenil, vendar pa bo ekipa Mlinostroja po vsej verjetnosti osvojila prvo mesto.

Tudi v namiznem tenisu je že odigrano precej srečanj. Sedaj vodi ekipa Farmisa, ki je premagala odlično ekipo Papirnice s 5:4. Vendar pa je to popolnoma razumljivo, če pomislimo, da igrajo v ekipi Farmisa igralci, ki so med prvimi desetimi v Sloveniji.

Ugotovimo lahko, da prvenstvo dobro poteka in je treba nekatere kolektive res pohvaliti, po drugi strani pa se spet pojavlja stara pesem, da nekatere ekipe, ki so se prijavile za tekmovanje, ne pridejo na srečanja. Tako ekipa Induplati ni nastopila že trikrat v namiznem tenisu, kar meče zelo slabo luč na tamkajšnje športnike. Nerazumljivo pa je tudi to, kako morejo nekatere tovarne popolnoma mirno mimo teh prirediteljev, ne da bi se jih tudi sami udeležili. Tako tovarna TO-KO ni prijavila niti ene same

ekipe, čeprav ima precej športnikov v svojih vrstah.

Zaključek tega zanimivega tekmovanja bo predvidena 10. junija v Jaršah in bo združen z nekakšno športno akademijo, na kateri se bodo predstavili poslušalcem tudi nekateri znani

slovenski športniki, katerim nasproti bodo stali domžalski predstavniki. Zelimo lahko le, da bi tekmovanje potekalo tako kot doslej, kolektivi in posamezniki pa bodo morali vložiti še precej naporov, da bo to srečanje uspelo.

Start štirih ekip

Košarkarji našega kraja so še sredi tekmovanj. Potrebno je, da naše bralce seznanimo kje in kako tekmujejo naši košarkarji.

Prvo presenečenje — prvi domžalski košarkar je oblekel državni dres! Hočevvar Darko je kot mladinski reprezentant branil barve svoje domovine na evropskem prvenstvu v Neaplju. Skupno z Grilj Tonačem pa je sodeloval v mladinski reprezentanci Slovenije na državnem prvenstvu v Slavonskem Brodu. Mladima reprezentantom želimo, da bi bil njun podvig njima in vsem mladim spodbuda za nadljudne delo.

Kako so startali naši košarkarji:

I. moštvo čaka preizkušnja med enakovrednimi ekipami. Le ob dobrem tehničnem vodstvu in ob tehnično-taktično zreli igri lahko računajo člani na boljši plasma.

Rezultati:

1. Domžale : Ljubljana (24 : 21) (47 : 47) 51 : 56

Borbeni gostje so zaslužno premagali domačine v podaljšku s 5 točkami razlike. Najboljši pri gostih Perhaj, pri domačih Kralj ter Dovžan.

2. Ilirija : Domžale (37 : 32) 63 : 70

Igralci Domžal so si priborili dragoceno zmago z izredno

borbeno igro v obrambi ter z nekaj zaporednimi streli od daleč. Kralja in Grilj T. Pri Iliriji je bil najboljši Senčar Ladko.

3. Domžale : Škofja Loka (58 : 22) 66 : 58

Domačini so si takoj v prvem polčasu zagotovili zmago, tako da je nadaljevanje tekme potekalo v nezanimivih akcijah obeh moštev.

4. Domžale : Lesonit (19 : 16) 47 : 42

To je bila ena najlepših tekem, saj sta obe ekipi prikazali odlično igro predvsem v obrambi. Domačini so zmagali preko odličnih centrov Hočevarja in Dovžana.

5. Branik : Domžale (23 : 24) 62 : 54

Ker je bila tekma predčasno zaključena, so igralci Domžal vložili protest.

Mladinska ekipa je tista, ki je zmožna pripraviti prijetna presenečenja v tekmovanju okrajne lige.

Pionirji in mladinke bodo tekmovali na turnirjih.

Tako je bil prvi turnir mladink 10. 5. 1964 na našem igrišču v Domžalah.

Domača ekipa je bila druga.

Rezultati:

Medvode : Moste 37 : 19

Domžale : Moste 49 : 4

Medvode : Domžale 33 : 27

Državni prvaki v Jaršah

23. in 24. maja bodo kegljači Domžal, Induplati, Papirnica Količevo ter ostali pristaši tega športa počastili spomin prerano umrlega aktivnega sodelavca, popularnega športnega funkcionarja Gusteljna. Skupno z občinsko zvezo za telesno kulturo Domžale bodo organizirali velik spominski turnir za pokal Avgusta Dell Belo. Na tem spominskem turnirju bodo sodelovale najmočnejše slovenske ekipe iz Ljubljane, Kranja, Celja, Jesenic ter ostalih športnih centrov kegljaške-

ga športa. Med udeleženci bodo tudi ekipni državni prvaki ekipa Triglava iz Kranja. Med ostalimi udeleženci velja vsekakor omeniti znane državne reprezentante Groma, Martelanca ter Šeržaja, ki so že večkrat zastopali barve naše državne reprezentance.

To srečanje bo vsekakor dostojen način počastitve pokojnega kegljača, obenem pa bo nudilo zelo zanimive in privlačne borbe, ki se jih bo prav gotovo splačalo ogledati.

Naročajte in berite »Občinski poročevalec«. Letna naročnina je 200 din. »Občinski poročevalec« objavlja tudi male oglase. Cena po tarifi. Naročila in dopise pošiljajte na naslov: Zavod za gospodarsko propagando, Domžale, Ljubljanska cesta 92

